

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής
Ανάπτυξης 2000 - 2006”

Αθήνα, 30 Αυγούστου 1999

Διαδικασία

Με το από 19.07.1999 και στη συνέχεια το από 03.08.1999 διευκρινιστικό έγγραφό του προς τον Πρόεδρο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, ο Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. **Χ. Πάχτας** διαβίβασε το “Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000 - 2006” και ζήτησε τη διατύπωση Γνώμης της Ο.Κ.Ε. σύμφωνα με το Ν. 2232 / 1994.

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε., ανταποκρινόμενη στο πιο πάνω αίτημα του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας, όρισε κατά τη συνεδρίαση της 04.08.1999 Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους κ.κ. **Χ. Κεφάλια, Σ. Φλέγγα, Δ. Πολίτη, Κ. Κόλλια, Ν. Λιόλιο και Π. Αλεξόπουλο.**

Επίσης, κατά την ίδια συνεδρίασή της, η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. όρισε ως πρόεδρο της επιτροπής εργασίας τον κ. **Δημήτρη Πολίτη** και ως εμπειρογνώμονες τους κ.κ. **Φωκίωνα Δεληγιάννη** (Α· Ο-

μάδα - Στέλεχος ΣΕΒ), **Γιώργο Ρωμανιά** (Β· Ομάδα - Επιστημονικός Σύμβουλος ΙΝΕ - ΓΣΕΕ) και **Κατερίνα Μπατζελή** (Γ· Ομάδα - Επιστημονικός Συνεργάτης ΠΑΣΕΓΕΣ - ΓΕΣΑΣΕ). Το συνολικό επιστημονικό συντονισμό είχε ο Δρ. **Εμμανουήλ Αλεξανδράκης**. Η επιτροπή εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τέσσερις (4) συνεδριάσεις και η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια σε μια (1) συνεδρίαση. Η εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής προς την Ολομέλεια εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της 25 Αυγούστου 1999. Ως εισηγητές στην Ολομέλεια ορίστηκαν οι κ.κ. **Δ. Πολίτης** και **Χ. Κεφάλιας**.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε. αφού σκέφθηκε σύμφωνα με το ν. 2232 / 1994 και τις εξ αυτού αρμοδιότητές της, υιοθέτησε το ακόλουθο κείμενο στη συνεδρίαση της 30 Αυγούστου 1999, ως 34η Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

I. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2000 -2006

1. Εισαγωγή

Το συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης έχει ήδη εγκριθεί από την Κυβέρνηση και αποτυπώνει τις αναπτυξιακές επιλογές και προτεραιότητες για τη νέα προγραμματική περίοδο 2000 - 2006. Βασίστηκε στις προτάσεις φορέων με αρμοδιότητες άσκησης τομεακής και περιφερειακής πολιτικής και στα συμπεράσματα ευρέων διαβουλεύσεων και αποτελεί δεσμευτικό πλαίσιο για την κατάρτιση του αναλυτικού Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης για την περίοδο 2000 - 2006 (βλ. εγκύκλιο ΔΟΣ 45002/Γ' ΚΠΣ 70/30.12.1998) που θα έχει ως "ορίζοντα τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας της επόμενης δεκαετίας" (σελ. 4 συν. ΣΠΑ). Το Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του οποίου θα πρέπει να διατυπωθούν οι επιμέρους Προτάσεις των Αρχών Κατάρτισης (βλ. πιο κάτω ΤΡΙΤΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ και ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ) περιλαμβάνει (βλ. Σελ. 165 Συν.ΣΠΑ):

- Εκτιμήσεις και δεδομένα για το περιβάλλον εντός του οποίου πρέπει να προγραμματισθεί ο αναπτυξιακός Σχεδιασμός για την περίοδο 2000 - 2006 καθώς και τις νέες συνθήκες και προκλήσεις που απορρέουν από το περιβάλλον αυτό.

- Τις βασικές προτεραιότητες και κατευθύνσεις ανάπτυξης για την περίοδο 2000 - 2006 τόσο για την ελληνική οικονομία στο σύνολό της όσο και για τους βασικούς τομείς δραστηριότητας που επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη και το στόχο της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

- Τις βασικές προτεραιότητες και κατευθύνσεις ανάπτυξης των 13 διοικητικών περιφερειών της χώρας για την προαναφερθείσα περίοδο.

Επίσης, στην ίδια πιο πάνω 4η Εγκύκλιο διευκρινίζονται και τα εξής (βλ. Σελ. 165 Συν.ΣΠΑ):

"Μετά την ολοκλήρωση και έγκριση του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης, την υποβολή του στην Επιτροπή της Ε.Ε. και τις σχετικές διαπραγματεύσεις που θα ακολουθήσουν, θα εγκριθεί το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) 2000 - 2006 το οποίο θα περιλαμβάνει:

- τη στρατηγική,
- τους άξονες προτεραιότητας,
- τις μορφές παρέμβασης,
- τη συμμετοχή των Ταμείων και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους.

Το ΚΠΣ υλοποιείται, κυρίως, μέσω Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Τα περιεχόμενα του ΣΠΑ θα αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση των επιμέρους Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Η τελική έγκριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων προϋποθέτει τη συμφωνία με την Επιτροπή της Ε.Ε. για την οριστικοποίηση του ΚΠΣ 2000 - 2006".

2. Περιληπτική ανάλυση περιεχομένων Συνοπτικού ΣΠΑ 2000 - 2006

Το υπό επεξεργασία Συνοπτικό ΣΠΑ αναλύεται σε τρία (3) Μέρη ως εξής:

α. Στο ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ και υπό τον τίτλο ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ επιχειρείται:

- ο παραλληλισμός της πορείας της ελληνικής και της ευρωπαϊκής οικονομίας,
- η καταγραφή των στοιχείων του νέου προγραμματικού πλαισίου 2000 - 2006 και
- η επισήμανση των απαιτούμενων νέων θεσμικών ρυθμίσεων για την ομαλή και αποτελεσματική υλοποίηση του ΣΠΑ της νέας περιόδου.

β. Στο ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ και υπό τον τίτλο ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ αναπτύσσονται, κατά τομέα:

- η παρούσα κατάσταση σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα αποτελέσματα του Β' ΚΠΣ,
- οι νέες προκλήσεις και η σύνδεσή τους με τους στόχους του Γ' ΚΠΣ και
- η στρατηγική και οι κύριες δράσεις για το Γ' ΚΠΣ.

Η διάρθρωση του ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ περιλαμβάνει 5 ενότητες:

- την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού (εκπαίδευση, κατάρτιση, απασχόληση),
- τη βασική υποδομή (Μεταφορές, Ενέργεια, Επικοινωνίες),
- τους παραγωγικούς τομείς (Γεωργία, Μεταποίηση - Υπηρεσίες, Τουρισμός, Έρευνα και Τεχνολογία),

- τη βελτίωση της ποιότητας ζωής (Υγεία - Πρόνοια, Πολιτισμός, Περιβάλλον) και

- την Ελλάδα στην κοινωνία της πληροφορίας.

γ. Στο ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ και υπό τον τίτλο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ περιλαμβάνονται:

- ένα εισαγωγικό κεφάλαιο για τις εξελίξεις και τους στόχους της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής και
- τρεις ειδικότερες ενότητες που αναφέρονται στην προσέγγιση του ορεινού χώρου, του νησιώτικου χώρου και των μεγάλων αστικών κέντρων, αντιστοίχως.

Στη συνέχεια είναι χρήσιμο να παρουσιάσουμε περισσότερο αναλυτικά τα περιεχόμενα του ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ του συνοπτικού ΣΠΑ 2000 - 2006 λόγω της γενικότερης σημασίας τους και της εφαρμογής τους τόσο στις περιπτώσεις των επιμέρους τομεακών προτεραιοτήτων όσο και στις περιπτώσεις των περιφερειακών επιλογών και προτεραιοτήτων. Έτσι, στο τμήμα αυτό του Συνοπτικού ΣΠΑ:

α. Καταγράφονται ως ζητήματα κρίσιμα για την Ε.Ε. και ταυτόχρονα ως ελληνικά εθνικά ζητήματα και προτεραιότητες:

Πρώτον, το θέμα της απασχόλησης που "αναδεικνύεται σε κεντρικό ζήτημα των ευρωπαϊκών οικονομιών" (σελ. 17),

Δεύτερον, η επίτευξη ικανοποιητικών και αυξανόμενων αμοιβών εργασίας και εισοδημάτων, σε συνδυασμό, μάλιστα, με το στόχο της απασχόλησης (σελ. 17),

Τρίτον, η ενίσχυση της παραγωγικότητας κατά κύριο λόγο και της ανταγωνιστικότητας αφού “μόνο ένα παραγωγικό σύστημα που θα έχει την ικανότητα να λειτουργεί ανταγωνιστικά μπορεί να αποτρέψει την προοπτική της κοινωνικής και οικονομικής απόκλισης και να συμβάλει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη” (σελ. 17) και

Τέταρτον, το θέμα της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής που έχει “καταλυτικό” ρόλο, γι’ αυτό και πρέπει να συνεχιστεί και κατά την περίοδο 2000 - 2006 η υποστήριξη της Ε.Ε. “στις χώρες και τις περιοχές που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα οικονομικής ανάπτυξης” (σελ. 18).

β. Επιχειρείται ένας, κατ’ αρχήν, υπολογισμός των διαθέσιμων πόρων ως ποσοστό του ΑΕΠ και εκτιμάται ότι για την προγραμματική περίοδο 2000 - 2006:

- οι εισροές κοινοτικών πόρων θα υπερβούν, σε ετήσια βάση, το 3% του ΑΕΠ, εντός, πάντως, του ανώτατου ορίου του 4% του ΑΕΠ (άρθρο 7 παρ. 8 Καν. 1260/99 του Συμβουλίου “περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία”),

- η εθνική δημόσια επενδυτική δαπάνη θα μπορούσε να προγραμματισθεί κατά μέσο όρο στην επταετή περίοδο μεταξύ του 2% και του 3% του ΑΕΠ,

- η συνολική, συνεπώς, δημόσια επενδυτική δαπάνη (εθνική και κοινοτική) αναμένεται ότι θα προσεγγίσει, σε ετήσια βάση, το 6% του ΑΕΠ και

- η προσέλκυση πόρων του ιδιωτικού τομέα θα κυμαίνεται κατά μέσο όρο, ετησίως, στο 1% περίπου του ΑΕΠ.

γ. Επισημαίνονται τα κύρια σημεία του διαφοροποιημένου πολιτικο - οικονομικού περιβάλλοντος που θα ισχύει στην περίοδο 2000 - 2006 σε σχέση με την περί-

οδο ισχύος του Β΄ ΚΠΣ (1994 - 1999) ως εξής:

- η ορατή προοπτική ένταξης της χώρας από το 2001 στην ΟΝΕ και η εντω μεταξύ επιτευχθείσα εξυγίανση των οικονομικών δεικτών,

- τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του Β΄ ΚΠΣ που έχουν ήδη θέσει τις βάσεις για ένα ριζικό εκσυγχρονισμό στις υποδομές, στο παραγωγικό περιβάλλον και στις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού,

- η σταδιακή αποβολή παρωχημένων νοοτροπιών προστατευτισμού, συντεχνιασμού και εσωστρέφειας από την κοινή γνώμη, τους κοινωνικούς εταίρους, τους φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα,

- η πρόοδος της διαρθρωτικής εξυγίανσης των ΔΕΚΟ, το άνοιγμά τους στην αγορά και τις δυνάμεις του ανταγωνισμού,

- η παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων και προϊόντων στις βαλκανικές και παραεuxeίνιες οικονομίες και

- η σημαντική αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων με την αντίστοιχη μεγέθυνση του κύκλου εργασιών και των χρηματιστηριακών αξιών τους.

δ. Αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις νέες προκλήσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη:

- η ανάγκη της ενίσχυσης της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας σε πρωταρχικούς παράγοντες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και η συνακόλουθη ανάγκη σχεδιασμού αντίστοιχων και συνεπών δράσεων,

- η πορεία προς την κοινωνία της πληροφορίας με έμφαση στο στοιχείο της ενεργού συμμετοχής των επιχειρήσεων της χώρας όχι μόνο στη μεταφορά τεχνολογίας από το εξωτερικό αλλά και στην παραγωγή της,

- το άνοιγμα του ανταγωνισμού στον αγροτικό τομέα με παράλληλη ένταση των πιέσεων στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες,

- η συνθετότητα και ο κατεπείγον χαρακτήρας της πολιτικής βελτίωσης των αποτελεσμάτων στον τομέα της ανεργίας και της στήριξης αδύναμων κοινωνικών ομάδων,

- η ένταξη των προβλημάτων του περιβάλλοντος και της υπερβολικής πίεσης πάνω στους φυσικούς πόρους (π.χ. υδάτινους),

- η εντελώς νέα διάσταση των επενδύσεων και των δράσεων στον τομέα του πολιτισμού,

- η αναγωγή σε μείζον θέμα της ανάγκης εξοικονόμησης δημόσιας δαπάνης λόγω της ένταξης της Ελλάδος στην ΟΝΕ και της εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας,

- η ανάγκη ενσωμάτωσης του στοιχείου της αποτελεσματικότερης χρήσης των πόρων στην ίδια την διαδικασία υλοποίησης του Γ΄ ΚΠΣ,

- η ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης των δομικών ανεπαρκειών και δυσλειτουργιών που χαρακτηρίζουν μεγάλο αριθμό δημόσιων υπηρεσιών και η συνακόλουθη ανάγκη εξοικονομήσεως δημοσίων πόρων από τον περιορισμό της σπατάλης, των ατασθαλιών, των καθυστερήσεων, της βελτίωσης της αναπτυξιακής απόδοσης

(που εκτιμάται ως πολλαπλάσια της αντίστοιχης δαπάνης των αναγκαίων αλλαγών).

ε. Συμπεραίνεται, με βάση και την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από την εφαρμογή του Β΄ ΚΠΣ, ότι επιβάλλεται η προώθηση ενός συνόλου θεσμικών μεταρρυθμίσεων που μπορούν να διακριθούν σε 3 κατηγορίες:

- θεσμικές ρυθμίσεις που θα προκύψουν από την διαπραγμάτευση του πλαισίου υποστήριξης του προγράμματος από την Ευρωπαϊκή Ένωση,

- θεσμικές ρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία των μηχανισμών διοικητικής υποστήριξης και των δομών εφαρμογής του προγράμματος και

- θεσμικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία των μηχανισμών της αγοράς, της διοίκησης, της αυτοδιοίκησης, των δημοσίων επιχειρήσεων και στις σχέσεις του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα.

Επισημαίνεται, ότι στο αντίστοιχο κεφάλαιο του Συνοπτικού ΣΠΑ (σελ. 26-30) οι προτεινόμενες ως άνω ρυθμίσεις εξειδικεύονται και αναλύονται κατά κατηγορία.

3. Διαδικασία διαμόρφωσης του ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2000 - 2006

Ειδική μνεία, επιβάλλεται να γίνει στη διαδικασία κατάρτισης του Συν. ΣΠΑ που ακολουθήθηκε, με ιδιαίτερη επισημάνση των επιλογών προηγούμενης διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς τόσο σε τομεακό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Τα στάδια κατάρτισης του συνοπτικού ΣΠΑ 2000 - 2006 ήσαν τα εξής:

α. Η σύσταση της “Διϋπουργικής Ομάδας Σχεδιασμού του Αναπτυξιακού Προγράμματος 2000 - 2006”.

Αφετηρία της διαδικασίας κατάρτισης του αναπτυξιακού προγράμματος 2000 - 2006 αποτέλεσε η με αριθμ. 4035/17.10.1997 απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ 968/Β/22.10.1997). Με την απόφαση αυτή συστάθηκε ειδική “Διϋπουργική Ομάδα Σχεδιασμού του αναπτυξιακού προγράμματος 2000 - 2006” (εφεξής ΔΟΣχ) με πρόεδρο τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας και μέλη τον οικονομικό Σύμβουλο του Πρωθυπουργού, το Γενικό Γραμματέα του ΥΠ.ΕΘ.Ο. αρμόδιο για θέματα Επενδύσεων και Ανάπτυξης και εκπροσώπους των Υπουργείων Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ, Γεωργίας, Εργασίας και, κατά περίπτωση και άλλων Υπουργείων.

Η ΔΟΣχ έχει ως κύριο έργο:

- την προώθηση, το συντονισμό και την εποπτεία της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος,
- τη διαμόρφωση συγκεκριμένου πλαισίου με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του προγράμματος και
- την αναγκαία θεσμική και οργανωτική προετοιμασία για την υλοποίησή του.

β. Η αποστολή της ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ της ΔΟΣχ (Αρ. Πρωτ. 6599/1.12.1997)

Οι φορείς κλήθηκαν από την ΔΟΣχ να ξεκινήσουν την κατάλληλη προετοιμασία και μελέτη των προτεραιοτήτων για τη συμμετοχή τους στην κατάρτιση του προγράμματος. Επειδή, όμως, με την ΕΓΚΥΚΛΙΟ αυτή δεν εστάλησαν προς τους φορείς τα ειδικά Ερωτηματολόγια, κατα-

γράφηκαν τα “βασικά ζητήματα” που θα έπρεπε να τους απασχολήσουν “για να διατυπώσουν τις απαντήσεις τους”.

Με την εγκύκλιο, επίσης, αυτή καθορίστηκαν η διαδικασία και οι επόμενες φάσεις (4) κατάρτισης του ΣΠΑ σε συνδυασμό και με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έκαστης φάσης.

Ο προγραμματισμός των τεσσάρων αυτών φάσεων κατάρτισης του προγράμματος προέβλεπε:

Πρώτη φάση: Σ’ όλους τους εμπλεκόμενους στο Πρόγραμμα κεντρικούς και περιφερειακούς φορείς θα απεστέλλετο αναλυτική Εγκύκλιος με Ειδικά Ερωτηματολόγια. Πράγματι, η Εγκύκλιος αυτή, συνοδευόμενη με τα Ειδικά Ερωτηματολόγια, εστάλη με αριθμ. Πρωτ. 630/3 Μαρτίου 1998.

Δεύτερη φάση: Οι απαντήσεις των φορέων συλλέγονται και επεξεργάζονται και ακολούθως πραγματοποιείται σειρά συσκέψεων σε Τομεακό και Περιφερειακό επίπεδο. Η διαδικασία αυτή διαβούλευσης ολοκληρώθηκε με την πραγματοποίηση 12 συσκέψεων κατά τομέα της οικονομίας, 7 περιφερειακών συσκέψεων με κάλυψη όλων των γεωγραφικών ενοτήτων της χώρας και 4 ειδικών θεματικών συσκέψεων που αφορούσαν στο νησιωτικό χώρο, στον ορεινό χώρο, στο ρόλο των αστικών κέντρων και στην Κοινωνία της Πληροφορίας.

Τρίτη φάση: Συντάσσεται ένα συνοπτικό Αναπτυξιακό Σχέδιο που στέλλεται στην Ο.Κ.Ε. για έκφραση αντίστοιχης Γνώμης. Το συνοπτικό αυτό Σχέδιο τίθεται υπό την κρίση και των κοινωνικών εταίρων και τελικώς, υποβάλλεται στο αρμόδιο κυβερνητικό όργανο. Είναι σαφές ότι, σήμερα, ευρισκόμεθα στη φάση αυτή, ακριβώς

και η παρούσα Γνώμη της Ο.Κ.Ε. εντάσσεται στα πλαίσια της.

Τέταρτη φάση: Στην τελευταία αυτή φάση οριστικοποιούνται οι επιλογές και προτεραιότητες και συντάσσεται το τελικό αναπτυξιακό Σχέδιο (ΣΠΑ), εγκρίνεται από το αρμόδιο κυβερνητικό όργανο, ενημερώνεται το Κοινοβούλιο και υποβάλλεται στην Ε.Ε. προς διαπραγμάτευση για την, βάσει αυτού, κατάρτιση του Γ' ΚΠΣ.

γ. Η αποστολή της ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ της ΔΟΣχ (αριθμ. Πρωτ. 630/3.3.1998)

Με την Εγκύκλιο αυτή της ΔΟΣχ κλήθηκαν τα Υπουργεία, σε συνεργασία με τους φορείς που εποπτεύουν και οι Περιφέρειες να διατυπώσουν τις θέσεις τους για τις βασικές κατευθύνσεις πολιτικής και τις προτεραιότητες της προγραμματικής περιόδου 2000 - 2006 στους τομείς ενδιαφέροντός τους. Στην ίδια ΕΓΚΥΚΛΙΟ περιγραφόταν αναλυτικά το νέο προγραμματικό πλαίσιο που διαμορφώνονταν ενόψει του Γ' ΣΠΑ και διευκρινίζονταν ότι οι θέσεις των φορέων όφειλαν να συνεκτιμηθούν προηγουμένως:

- τόσο το καταγραφόμενο νέο προγραμματικό πλαίσιο και τις, επίσης καταγραφόμενες (με ενδεικτικού, όμως και όχι εξαντλητικού χαρακτήρα παράθεση), νέες προκλήσεις,

- όσο και την κτηθείσα εμπειρία από την εφαρμογή των δύο προηγούμενων ΚΠΣ.

Σε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ αυτής υπήρχαν, συνημμένα, δύο ερωτηματολόγια:

- ένα τομεακό ερωτηματολόγιο και

- ένα ερωτηματολόγιο για την Περιφερειακή Στρατηγική.

Με τα ερωτηματολόγια αυτά οι φορείς εκαλούντο να απαντήσουν σε έξι ενότητες ερωτήσεων:

1η ΕΝΟΤΗΤΑ: Νέες προκλήσεις για τον τομέα (ή την Περιφέρεια) κατά την περίοδο 2000 - 2006.

2η ΕΝΟΤΗΤΑ: Δράσεις του Β' ΚΠΣ που σε μεγάλο βαθμό κάλυψαν τους στόχους και δεν απαιτείται συνέχιση της προσπάθειας (ή απαιτείται σε πολύ μικρή κλίμακα).

3η ΕΝΟΤΗΤΑ: Δράσεις του Β' ΚΠΣ που απαιτούν νέες, σημαντικές προσπάθειες.

4η ΕΝΟΤΗΤΑ: Δράσεις του Β' ΚΠΣ που απαιτούν ανασχεδιασμό.

5η ΕΝΟΤΗΤΑ: Θεσμικές και οργανωτικές προσαρμογές και

6η ΕΝΟΤΗΤΑ: Σύνοψη - Νέες Δράσεις - Μεγάλα έργα.

Η δεύτερη, τέλος, ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ κατέληγε στον προγραμματισμό σειράς συναντήσεων με τους φορείς κατά γενικές και ειδικές θεματικές ενότητες. Οι συναντήσεις αυτές θα ακολουθούσαν την καταγραφή και την επεξεργασία των απαντήσεων - προτάσεων των φορέων.

δ. Η αποστολή της ΤΡΙΤΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ της ΔΟΣχ (Αρ. Πρωτ. 35927/Γ' ΚΠΣ 33/26.10.1998)

Στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ αυτή επισημαίνεται ότι ολοκληρώθηκε η σύνταξη του Συνοπτικού ΣΠΑ 2000 - 2006 στο οποίο αποτυπώνονται τα συμπεράσματα της πιο πά-

νω διαδικασίας και ότι προβλέπεται να προχωρήσει η κατάρτιση του αναλυτικού ΣΠΑ αμέσως μετά την έγκριση του Συνοπτικού Σχεδίου ΣΠΑ και την οριστικοποίηση των αναπτυξιακών επιλογών και προτεραιοτήτων. Παράλληλα, προβλέπεται και η διαδικασία κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με βάση το εγκεκριμένο Συνοπτικό ΣΠΑ και σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους πόρους για τη χώρα από το Γ ΚΠΣ και τους νέους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Με την τρίτη εγκύκλιο, αφού δόθηκαν οι κατευθύνσεις για την οργάνωση της κατάρτισης του αναλυτικού ΣΠΑ 2000 - 2006, ενημερώθηκαν οι φορείς ότι θα πρέπει “να υποβάλλουν προτάσεις για την εκπόνηση σειράς απαιτούμενων μελετών”, οι αποδέκτες της ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ κλήθηκαν:

- να προετοιμάσουν την ανάλογη οργανωτική δομή (σύσταση επιμέρους τομεακών και περιφερειακών Επιτροπών Κατάρτισης του αναλυτικού ΣΠΑ),
- να αποστείλουν τις προτάσεις τους για μελέτες και
- να διαβιβάσουν την ΕΓΚΥΚΛΙΟ στους εποπτευόμενους φορείς (κέντρου και περιφέρειας), ώστε οι φορείς αυτοί να προβούν στην ανάλογη οργανωτική

προετοιμασία και στην προετοιμασία διαμόρφωσης των προτάσεών τους.

ε. Η αποστολή της ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ της ΔΟΣχ (Αρ. Πρωτ. 45002/ Γ ΚΠΣ 70/30.12.1998)

Με την ΕΓΚΥΚΛΙΟ αυτή απεστάλη προς τους φορείς το συνοπτικό ΣΠΑ εγκεκριμένο ήδη από την Κυβέρνηση ως δεσμευτικό πλαίσιο για την υποβολή των Προτάσεων τους για την κατάρτιση του αναλυτικού ΣΠΑ της περιόδου 2000-2006.

Στην ίδια ΕΓΚΥΚΛΙΟ:

- περιγράφεται αναλυτικά η δομή και το περιεχόμενο των Προτάσεων που θα πρέπει να υποβάλουν οι αρμόδιες Αρχές,
- παρουσιάζονται οι διαδικασίες που καλούνται να εφαρμόσουν οι Αρχές κατάρτισης,
- υπενθυμίζεται συνοπτικά η μέθοδος που θα ακολουθηθεί για τη σύνθεση του αναλυτικού ΣΠΑ και
- αποτυπώνεται το χρονοδιάγραμμα που θα πρέπει να τηρηθεί.

II. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με τη διαδικασία κατάρτισης του ΣΠΑ που ακολουθήθηκε και επισημαίνει ως ορθές τις επιλογές προηγούμενης ευρείας διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς σε τομεακό και περιφερειακό επίπεδο. Η διαβούλευση αυτή οφείλει να προσλάβει μονιμότερα χαρακτηριστικά ώστε όχι μόνο να προηγείται αλλά και να ακολουθεί τη φάση σχεδιασμού του προγράμματος αφού αποτελεί ειδική έκφανση του κοινωνικού διαλόγου. Η διαρκής αυτή διαδικασία της διαβούλευσης πρέπει να καλύπτει ολόκληρες της περιόδους σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης του ΣΠΑ.

Στα πλαίσια αυτά, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι θα προσεγγισθεί με επιτυχία και το πρόβλημα της ανάδειξης της ευθύνης τόσο της διοίκησης όσο και του ιδιωτικού τομέα (και των οργανωμένων φορέων του) στο επίπεδο της βελτίωσης των διοικητικών μηχανισμών υποστήριξης των έργων και των δράσεων του προγράμματος. Επίσης, η Ο.Κ.Ε. συντάσσεται με την άποψη που υποστηρίζεται στο ΣΠΑ (σελ. 30 στο κεφ. "Θεσμικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία των μηχανισμών της αγοράς, της διοίκησης, της αυτοδιοίκησης, των δημοσίων επιχειρήσεων και στις σχέσεις του δημοσίου με τον ιδιωτικό τομέα") περί της ανάγκης "καθορισμού ενός πιο σύγχρονου και πιο παραγωγικού πλαισίου λειτουργίας των εταίρων της οικονομίας και της ανάπτυξης", υπό την απαραίτητη, βεβαίως, προϋπόθεση ότι θα έχουν προηγουμένως, στα πλαίσια ενός διαρκούς και συνεχώς ανανεούμενου κοινωνικού διαλόγου, κατατεθούν οι απόψεις και των κοινωνικών εταίρων, ως φορέων ανάπτυξης.

2. Ειδικότερα, για το ρόλο της Ο.Κ.Ε. (βλ. σελ.118 παρ.2 εγκύκλιος 6599/1.12.1997, σελ.165-εισαγωγή εγκυκλίου 45002/Γ' ΚΠΣ 70/30.12.98 και σελ.30 Συν. ΣΠΑ) είναι χρήσιμο να επισημανθούν και τα εξής:

α. Η Ο.Κ.Ε., ως το κατ' εξοχήν όργανο του κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό επίπεδο, επιβάλλεται να παρεμβαίνει και να διατυπώνει άποψη (δηλαδή την κατά νόμο αντίστοιχη ΓΝΩΜΗ της) σε θέματα σχεδιασμού και κατάρτισης του ΣΠΑ σε εθνικό επίπεδο.

β. Η Ο.Κ.Ε. θα πρέπει να παρεμβαίνει με την έκφραση αντίστοιχης ΓΝΩΜΗΣ και στα επίπεδα υλοποίησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του ΣΠΑ, μόνον, όμως, απολογιστικώς (ex post) και σε εθνικό επίπεδο.

γ. Μετά τη δημιουργία των Νομαρχιακών Ο.Κ.Ε. (Ν.Ο.Κ.Ε.) επιβάλλεται η παρέμβαση και έκφραση της εκάστοτε ΓΝΩΜΗΣ των Νομαρχιακών Ο.Κ.Ε. στις φάσεις, κυρίως, της υλοποίησης και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του ΣΠΑ ex post.

δ. Τέλος, η παρέμβαση των Ν.Ο.Κ.Ε. στο σχεδιασμό των κατά περιφέρεια αντίστοιχων ΣΠΑ είναι, πλέον, απαραίτητη αφού με τον τρόπο αυτό αναμένεται να συγκλίνουν οι απόψεις των περιφερειακών και τοπικών φορέων που εμπλέκονται στο κατά περίπτωση ΣΠΑ.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί χρήσιμο να σημειώσει ότι οι πιο πάνω παρεμβάσεις της

σε περιφερειακό επίπεδο ανταποκρίνονται και στο πνεύμα του άρθρου 16 του νέου κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1260/1999 του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ “περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία”. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή τα υποβαλλόμενα σχέδια προς έγκριση (στα πλαίσια του στόχου 1 που αφορά, κυρίως, την Ελλάδα) πρέπει να βασίζονται στις κατάλληλες εθνικές και περιφερειακές προτεραιότητες και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων και περιγραφή μιας κατάλληλης στρατηγικής:

- για την επίτευξη της προώθησης της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών,

- για την επίτευξη των βασικών προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί για την αειφόρο ανάπτυξη και ανασυγκρότηση των περιφερειών και περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών, καθώς και για την αντίστοιχη ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων και την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (άρθρο 16 παρ. 1 εδ. υπό στοιχ. β Επίσημη Εφημ. Ε.Κ. 26.6.1999 σελ.161/17).

Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι η ανάμιξη και παρέμβαση και των νομαρχιακών Ο.Κ.Ε. σε παρόμοιας σημασίας διαβουλεύσεις και αναπτυξιακές δραστηριότητες όχι μόνο θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερες δράσεις των διατιθέμενων κατά σχέδιο ποσών αλλά και θα ασκήσει “παιδευτικό” ρόλο σε επίπεδο περιφερειακό και τοπικό για την αναγκαιότητα της ανάπτυξης ενός πνεύματος διαλόγου και συνεννόησης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ΣΠΑ.

3. Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την άποψη του Συνοπτικού ΣΠΑ ότι “η μελλοντική πορεία της ελληνικής οικονομίας εξαρτάται από την ικανότητα επιτυχούς ενσωμάτωσής της στην οικονομική ένωση” και ότι “το αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας δε θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στον προγραμματισμό έργων και δράσεων και στην αντίστοιχη χρηματοδότησή τους αλλά οφείλει, επιπλέον, να προβλέπει και να δρομολογεί μια σειρά μεταρρυθμίσεων που αφορούν σε όλους τους θεσμούς της οικονομίας” (σελ. 18). Εξάλλου, στις ίδιες αρχές μπορεί να ενταχθεί και η ανάγκη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας των δράσεων του Γ’ΚΠΣ που αναφέρεται σε αρκετά σημεία του Συνοπτικού ΣΠΑ.

Η Ο.Κ.Ε. συμπληρώνει ότι χρειάζεται, πράγματι, ιεράρχηση στόχων και έργων. Πρέπει, όχι απλώς, να επιδιωχθεί αλλά να επιτευχθεί η αποφυγή της απλής καταγραφής ενός συνόλου (πίνακα) υπό εκτέλεση έργων χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση της οικονομικής και κοινωνικής αποτελεσματικότητας εκάστου. Πινακοποίηση που οδηγεί σε χρήση κονδυλίων για έργα ελάσσονος σημασίας ή αμφίβολης οικονομικής και κοινωνικής αποτελεσματικότητας οδηγεί, κατ’ ουσία, σε μη παραγωγική αξιοποίηση και συνεπώς σε σπατάλη των διαθέσιμων πόρων.

Η παρατήρηση της Ο.Κ.Ε. σε προηγηθείσα Γνώμη της (Γνώμη αριθμ. 30/Απρίλιος 1999 ΣΠΑ Μεταποίηση - Υπηρεσίες σελ. 29 με στοιχ .7) ότι “ η αξιοποίηση των πόρων που θα αντληθούν επιβάλλεται να λειτουργήσει με κριτήρια καθαρώς αναπτυξιακής πολιτικής” ισχύει για το σύνολο των προγραμμάτων του Γ’ΚΠΣ. Όπως ισχύουν, επίσης και οι συναφείς συμπληρωματικές παρατηρήσεις που σημειώνονται στην ίδια πιο πάνω αναφερθείσα Γνώμη: “Η α-

πορρόφηση του συνόλου των πόρων είναι, ασφαλώς, όχι μόνο επιθυμητή αλλά και αναγκαία. Το κριτήριο όμως, της μέγιστης δυνατής απορρόφησης των πόρων οφείλει να συνδυάζεται αρρήκτως και διαρκώς με το κριτήριο της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας στην αναπτυξιακή αξιοποίηση των αντλούμενων πόρων”.

4. Σε σχέση, όμως, με την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει την ορθότητα των παρατηρήσεων του Συνοπτικού ΣΠΑ 2000 - 2006:

- Της σελ. 24 παραγρ. 3: “Σε άλλες περιπτώσεις τα αποτελέσματα του Β’ΚΠΣ θέτουν νέες προκλήσεις αξιοποίησής τους με στόχο τη μεγιστοποίηση των θετικών επιπτώσεων, την ενσωμάτωσή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία, την απόδοσή τους υπέρ της ποιότητας ζωής των πολιτών”.

- Της σελ. 24.8 ότι “η ίδια διαδικασία υλοποίησης του Γ’ΚΠΣ πρέπει να εμπεριέχει το στοιχείο της αποτελεσματικότερης χρήσης των πόρων” και ότι “η παράλληλη έναρξη μεγάλου αριθμού έργων που εκτελούνται επί μακρών και απαιτούν μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα υλοποίησης, από ότι αν εκτελούνταν διαδοχικά με ταχύτερους ρυθμούς ώστε οι πόροι που δεσμεύουν να οδηγούν πιο γρήγορα σε παραγωγικό αποτέλεσμα, αποτελεί μια οικονομικά και κοινωνικά λιγότερο αποτελεσματική διαχείριση” και συνεπώς πρέπει να αποφεύγεται και

- της σελ. 26 παρ. 5 περί της σημασίας “της ομαλής λειτουργίας του θεσμικού και του διοικητικού πλαισίου για την επιτυχία της αναπτυξιακής πολιτικής και ιδιαίτερα τους κινδύνους μη παραγωγικής αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων, καθώς

επίσης, και τις δυσκολίες απορρόφησης πόρων σε σημαντικά έργα και σε καινοτόμες δράσεις”.

Η Ο.Κ.Ε. παρατηρεί ότι και στις περιπτώσεις αυτές είναι εμφανής η ανάγκη προηγούμενης αξιολόγησης και ιεράρχησης των υπό εκτέλεση έργων.

5. Διαρθρωτικές παρεμβάσεις του Γ’ΚΠΣ στοχεύουν στην ενίσχυση της προσπάθειας για οικονομική και κοινωνική συνοχή, με την παράλληλη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας, της αειφορίας, της αξιοποίησης των ανθρώπινων πόρων και της παροχής ίσων ευκαιριών.

Στη Συνόδο Κορυφής του Βερολίνου του περασμένου Μαρτίου, κατά την οποία ελήφθησαν κρίσιμες αποφάσεις σε ό,τι αφορά το ύψος των κοινοτικών παρεμβάσεων για την επόμενη επταετία, προσδιορίστηκε ένας προϋπολογισμός, συμπεριλαμβανόμενης και της εθνικής συμμετοχής, της τάξης των 15 τρισ. δρχ. Το ποσό αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της δημόσιας επενδυτικής προσπάθειας για την περίοδο εφαρμογής του Γ’ΚΠΣ. Επίσης, σημειώνουμε πως στο νέο ΚΠΣ προβλέπεται η διεύρυνση των δυνατοτήτων συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα ως εταίρου και συγχρηματοδότη σε σημαντικά έργα υποδομής, πρακτική η οποία ήδη έχει εφαρμοσθεί επιλεκτικά και στο πλαίσιο εφαρμογής του Β’ ΚΠΣ.

Συνεπώς, η Ο.Κ.Ε., εκτιμώντας τις προοπτικές του Γ’ΚΠΣ, παραθέτει τις ακόλουθες επισημάνσεις:

α. Η αναμενόμενη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την ένταξη κρατών που θα είναι αποδέκτες διαρθρωτικών κονδυλίων, ενισχύει την άποψη ότι η περίοδος 2000 - 2006 θα αποτελέσει και

την τελευταία, σε ό,τι αφορά στην παροχή κοινοτικών διαρθρωτικών ενισχύσεων προς τη χώρα μας, με τη μορφή τουλάχιστον που αυτές ίσχυσαν από το 1989 μέχρι σήμερα. Επίσης, το γεγονός ότι η εθνική οικονομία τα τελευταία χρόνια ακολουθεί μια τροχιά σύγκλισης, που αναμένεται να την οδηγήσει μεσοπρόθεσμα εκτός του Στόχου 1, επιβεβαιώνει αυτή την άποψη.

β. Η έναρξη της περιόδου υλοποίησης του νέου ΚΠΣ συμπίπτει με την αναμενόμενη ένταξη της χώρας στο ενιαίο νομισματικό σύστημα και κατ' επέκταση στην οριστική στέρωση του εργαλείου της συναλλαγματικής πολιτικής, ως μέσου για τον επηρεασμό της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, με αποτέλεσμα η ανταγωνιστικότητα να μπορεί να επιτυγχάνεται μόνο μέσω της βελτίωσης των πραγματικών όρων που την καθορίζουν.

γ1. Η διαφαινόμενη τάση για σταδιακή κατάργηση του καθεστώτος ενίσχυσης της τιμής των αγροτικών προϊόντων καθιστά αναγκαίες τις παρεμβάσεις για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα, καθώς και της συνέργιάς του με τον δευτερογενή και τριτογενή. Λαμβανομένου υπόψη ότι ένα σημαντικό και ιδιαίτερα δυναμικό τμήμα της ελληνικής βιομηχανίας δραστηριοποιείται στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, επιβάλλεται οι διατομεακές συνεργίες της ελληνικής οικονομίας να αντανakλώνται και στο σχεδιασμό των τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

γ2. Η υλοποίηση της ολοκληρωμένης ανάπτυξης του αγροτικού χώρου, δεν πρέπει να θεωρηθεί ως υποκατάστατο της ΚΑΠ με την προώθηση μιας αποκεντρωμένης πολιτικής τοπικής ανάπτυξης και περιφερειακής πολιτικής. Τα προγράμματα τοπικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης

πρέπει να είναι συμπληρωματικά της πολιτικής στήριξης των προϊόντων, των συνεταιριστικών οργανώσεων και των επαγγελματικών φορέων των αγροτών.

δ. Μεσοπρόθεσμα προβλέπεται σταδιακή βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των κρατών της περιοχής που συνιστά την οικονομική μας ενδοχώρα (Βαλκάνια-Παρευξείνιες), καθώς και η ένταξη κάποιων από αυτά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεπώς, από τη μια πλευρά θα εμφανισθούν πρόσθετες ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις σε ό,τι αφορά στην παρουσία τους στις χώρες αυτές, από την άλλη πλευρά, θα επικρατήσει και καθεστώς έντονου ανταγωνισμού σε επίπεδο ομοειδών προϊόντων, τόσο στην εσωτερική όσο και στις διεθνείς αγορές.

ε. Η ανάγκη εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης σε κεντρικό, περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο, καθίσταται όλο και πιο επιτακτική, καθότι ο τρόπος που αυτή λειτουργεί σήμερα, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, αποτελεί σημαντικό αντικίνητρο για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι, αν και η ιδιωτική πρωτοβουλία θεωρείται βασική συνιστώσα της οικονομικής ανάπτυξης, η ανταγωνιστικότητα μιας οικονομίας επηρεάζεται ουσιαστικά από την αρμονική αλληλεξάρτηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας με την αποτελεσματική λειτουργία του δημόσιου τομέα.

στ. Η μεταφορά μέρους της διαχείρισης, από την κεντρική διοίκηση στις περιφέρειες, σημαντικού ποσού των κοινοτικών κονδυλίων του ΓΚΠΣ, και μάλιστα εκείνων που αφορούν στην Ολοκληρωμένη Αγροτική Ανάπτυξη, καθώς και των πόρων για την ενίσχυση των Ορεινών, Νησιωτικών και Πεδινών περιοχών που έχουν κατοχυρωθεί ως μέτρα ιδιαίτερου αναπτυξιακού

χαρακτήρα για την ύπαιθρο, δεν μπορεί να εξασφαλίσει από μόνη της την ορθολογική και αποτελεσματική επιλογή και υλοποίηση των προγραμμάτων, εάν δεν συνδυαστεί με την προώθηση ουσιαστικής και διαχρονικής λειτουργίας των κοινωνικών εταίρων σε περιφερειακό επίπεδο και δη με την συμμετοχή των συνεταιριστικών οργανώσεων και των επαγγελματικών φορέων των αγροτών.

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η μη έγκαιρη διοικητική συγκρότηση των περιφερειακών και νομαρχιακών διοικήσεων θα δημιουργήσει έντονα προβλήματα ανάπτυξης της Υπαιθρου, υπό την πίεση μάλιστα της απώλειας κοινοτικών κονδυλίων από την μη σωστή ετήσια διαχείριση των προγραμματιζόμενων επενδύσεων, σε επίπεδο περιφέρειας.

6. Η Ο.Κ.Ε. έχει, ήδη, εκφράσει την άποψή της, με προηγηθείσες Γνώμες της, σε συγκεκριμένα θέματα που τίγονται και στο συζητούμενο Συνοπτικό ΣΠΑ 2000 - 2006, χαρακτηριζόμενα μάλιστα και ως “κρίσιμα ζητήματα για την Ε.Ε.” αλλά και ως ελληνικά “εθνικά ζητήματα και προτεραιότητες”. Συνεπώς, είναι χρήσιμο να εντοπισθούν οι απόψεις αυτές της Ο.Κ.Ε., να συγκεντρωθούν και να καταγραφούν συστηματικά σε συνάρτηση και με τα θιγόμενα αντίστοιχα θέματα στο Συνοπτικό ΣΠΑ.

Η συστηματική αυτή παρουσίαση των κατά θιγόμενο, εκάστοτε, ζήτημα απόψεων της Ο.Κ.Ε. δεν θα έπρεπε, όμως, να αποβαίνει σε βάρος της ομαλής ροής του κειμένου της παρούσης Γνώμης. Για να απαλειφθεί αυτός ο κίνδυνος, ακριβώς, προτιμήθηκε η συγκέντρωση των απόψεων αυτών της Ο.Κ.Ε. υπό μορφή ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ και όχι η ένταξή τους στο κυρίως κείμενο. Το συνημμένο στην παρούσα Γνώμη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ διαιρείται σε ενότητες εκάστη των οποίων συγκεντρώνει τις απόψεις της Ο.Κ.Ε. που αναφέρονται στον τίτλο (θιγόμενο ζήτημα) εκάστης ενότητας. Επισημαίνεται, τέλος, ότι οι καταγραφόμενες στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ απόψεις της Ο.Κ.Ε. αποτελούν επιλογή από ένα αντίστοιχο πλούσιο προβληματισμό που η Ο.Κ.Ε. έχει ήδη αναπτύξει με τη λειτουργία της.

Αναλυτικότερα, τα σημαντικότερα, συναφώς, κρίσιμα ζητήματα που τίγονται στο Συνοπτικό ΣΠΑ 2000 - 2006 και επί των οποίων η Ο.Κ.Ε. έχει, ήδη εκφραστεί και σε προηγηθείσες Γνώμες της είναι τα εξής:

α. Το ζήτημα της ανάπτυξης και της σημασίας της Ατζέντα 2000 για την πορεία της ελληνικής οικονομίας, καθώς και του ρόλου των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη και την κατοχύρωση του κοινωνικού διαλόγου.

β. Το ζήτημα της απασχόλησης που “αναδεικνύεται σε κεντρικό ζήτημα των ευρωπαϊκών οικονομιών”. Στο κείμενο του Συνοπτικού ΣΠΑ τονίζεται ότι “ο στόχος της ενίσχυσης της απασχόλησης θα έπρεπε να αποτελέσει την πρώτη προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής της ένωσης” (σελ. 17).

γ. Το ζήτημα της δίκαιης κατανομής των αποτελεσμάτων της οικονομικής ανάπτυξης σε όλους τους πολίτες και σε όλες τις περιφέρειες της χώρας (σελ. 16 και 18). Εδώ εντάσσεται και το ζήτημα της επίτευξης “ικανοποιητικών και αυξανόμενων αμοιβών εργασίας και εισοδημάτων” ώστε να διαφυλαχτεί ο κοινωνικός χαρακτήρας της Ευρώπης (σελ. 17).

δ. Το ζήτημα της ενίσχυσης της

παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας αφού σοβαρές σχετικές καθυστερήσεις “θα μπορούσαν να αναδείξουν σε μοναδικά εργαλεία προσαρμογής την αύξηση της ανεργίας ή τη μείωση των πραγματικών μισθών, με ευνόητες επιπτώσεις για οποιαδήποτε προοπτική σύγκλισης (σελ. 17 αλλά και 22 παρ. 7).

ε. Το ζήτημα “της διαρθρωτικής εξυγίανσης των ΔΕΚΟ και το άνοιγμά τους στην αγορά και τις δυνάμεις του ανταγωνισμού που αφαιρεί έναν κρίσιμο ανασταλτικό παράγοντα για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας” (σελ.21).

στ. Το ζήτημα της παρουσίας των ελληνικών επιχειρήσεων και προϊόντων στις βαλκανικές και παρευξείνιες οικονομίες που “δημιουργεί προϋποθέσεις επενδύσεων για μια διευρυμένη και συνεχώς ανερχόμενη καταναλωτική αγορά” αλλά και “ενισχύει τις δυνατότητες μιας συνολικότερης πολιτικής συνεργασίας για την ειρήνη και την ανάπτυξη της περιοχής” (σελ. 21).

ζ. Το ζήτημα της πορείας προς την κοινωνία της πληροφορίας που “αναδεικνύει τις νέες τεχνολογίες και την πληροφορική σε στρατηγικό εργαλείο του ανταγωνισμού στις παγκοσμιοποιημένες αγορές, θέτοντας πιεστικά το πρόβλημα της ανάπτυξης μηχανισμών δημιουργίας, απορρόφησης και αξιοποίησής τους” και η ανάγκη “μιας στρατηγικής όχι μόνο μεταφοράς τεχνογνωσίας από το εξωτερικό αλλά και συμμετοχής ενεργά στην παραγωγή της” (σελ. 22-23).

η. Το ζήτημα του ανοίγματος του ανταγωνισμού στον αγροτικό τομέα (σελ. 23).

θ. Το ζήτημα της ολοκληρωμένης ανάπτυξης του Αγροτικού Χώρου, και

της σημασίας του στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, καθώς και στην επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των περιφερειών.

ι. Το ζήτημα της κλαδικής διαφοροποίησης της μεταποιητικής βάσης της χώρας και η αναγνώριση ότι “μέχρι σήμερα δεν καταγράφεται σε ικανοποιητικό βαθμό ο εμπλουτισμός της ελληνικής μεταποίησης με νέους δυναμικά ανερχόμενους κλάδους προωθημένης τεχνολογίας, η παραγωγική ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης των ερευνητικών κέντρων της χώρας, η ανασύνθεση των εξαγωγών με νέα προϊόντα υψηλού τεχνολογικού περιεχομένου” (σελ. 23 παρ. 3 εδ . γ). Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με τη διαπίστωση αυτή, όπως και με εκείνη της αμέσως επόμενης παραγράφου ότι δηλαδή “ Η απορρόφηση των πιέσεων αυτών πρέπει να γίνει από το παραγωγικό σύστημα, εθνικό και περιφερειακό. Αυτό, συνεπώς, θέτει έντονα το θέμα της αυστηρής ιεράρχησης των επιλογών και της αξιοποίησης των πόρων με τρόπους που θα δημιουργούν θέσεις εργασίας , εισοδήματα και παραγωγικές διαδικασίες, όχι μόνο στο χρόνο υλοποίησής τους αλλά και σε υστερότερη περίοδο”.

ια. Το ζήτημα της προσαρμογής της τεχνογνωσίας και των επαγγελματικών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (σελ. 22 παρ. 2, σελ. 23 παρ. 4 και σελ. 33-41).

ιβ. Το ζήτημα των προβλημάτων του περιβάλλοντος και της υπερβολικής πίεσης πάνω στους φυσικούς (π.χ. υδάτινους) πόρους (σελ. 23).

ιγ. Το ζήτημα των ανεπαρκειών και δυσλειτουργιών της δημόσιας διοίκησης (σελ. 24-25, 26, 28-29 και 30).

ιδ. Το ζήτημα της αποκέντρωσης των διαδικασιών υλοποίησης, της απεμπλοκής των υπηρεσιών της Ευρ. Επιτροπής από τη συστηματική παρακολούθησή τους και της συστηματικής ενίσχυσης των ελέγχων με συνακόλουθη την απαίτηση “αυξημένης διαχειριστικής ευθύνης” από τους φορείς εφαρμογής (σελ. 28 στοιχ. 1).

ιε. Το ζήτημα της εταιρικής σχέσης και του επαναπροσδιορισμού και της διεύρυνσής της ώστε να περιλαμβάνει και τη σχέση του ιδιωτικού με το δημόσιο τομέα (σελ. 28 στοιχ. 4).

ιστ. Το ζήτημα του νέου σε ευρωπαϊκό επίπεδο, θεσμικού πλαισίου μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει το ΓΚΠΣ (σελ. 17 παρ. 1 και 2, σελ. 21 στοιχ. 1, σελ. 27.III).

ιζ. Το ζήτημα της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας στη χρήση των διαθέσιμων πόρων (σελ. 22.B εδ. Τρίτο, σελ. 24 παρ. 8, σε 26, σελ. 29-30.iv).

ιη. Το ζήτημα του κοινωνικού διαλόγου (σελ. 30).

ιθ. Το ζήτημα των περιφερειακών αναπτυξιακών πολιτικών (σελ. 107-113).

κ. Στα πιο πάνω ζητήματα πρέπει να προστεθεί και το θέμα του αναπτυξιακού ρόλου των ΜΜΕ. Παρά το ότι στο ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ του Συν. ΣΠΑ δεν αναδεικνύεται επαρκώς ο ρόλος αυτός, η Ο.Κ.Ε. κρίνει ότι θα πρέπει να παρατεθούν στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ και οι απόψεις που η ίδια έχει ήδη εκφράσει σε προηγούμενες ΓΝΩΜΕΣ της.

7. Η Ο.Κ.Ε. παρατηρεί ότι στο νέο Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης καταβάλλεται μια αξιόλογη προσπάθεια για

τη κατά το δυνατόν συμπλήρωση κενών σε ό,τι αφορά τις εθνικές υποδομές με παράλληλη εξυπηρέτηση των επισημάνσεων που παραθέσαμε προηγουμένως. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι το Β'ΚΠΣ δεν χαρακτηρίστηκε από ουσιώδη προβλήματα σε επίπεδο ιεράρχησης προτεραιοτήτων και γενικότερα σχεδιασμού των παρεμβάσεων. Το αυτό παρατηρείται και σε ό,τι αφορά το γενικό περίγραμμα του νέου ΣΠΑ.

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει για άλλη μια φορά ότι οι κύριες αδυναμίες που χαρακτηρίζαν το τρέχον ΚΠΣ δεν αφορούσαν στο σχεδιασμό, την ιεράρχηση και την επιλογή των έργων για συγχρηματοδότηση. Οι δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις που το οδήγησαν σε στασιμότητα τα δύο πρώτα έτη της εφαρμογής του, απέρρεαν από θεσμικές και διαδικαστικές ελλείψεις ορισμένες των οποίων εξακολουθούν να υφίστανται.

Χρειάζεται κατά συνέπεια να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα των θεσμών και διαδικασιών που θα θεωρηθούν απαραίτητες για την εύρυθμη λειτουργία του νέου ΚΠΣ, ώστε να εγκατασταθούν πριν την έναρξη της περιόδου υλοποίησης.

Ταυτόχρονα ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί και στο θέμα της διασφάλισης της ποιότητας που θα πρέπει να χαρακτηρίζει τα υλοποιούμενα έργα υποδομής τα οποία θα κληθούν να υπηρετήσουν την εθνική οικονομία για πολλές δεκαετίες. Τέλος, λαμβανομένου υπόψη ότι το νέο ΣΠΑ προβλέπει ιδιαίτερα σημαντικές δράσεις που στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης είναι απολύτως απαραίτητο τους επόμενους μήνες να καταβληθεί κάθε προσπάθεια έτσι ώστε να επιτευχθεί η δεκτικότητα των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων από την πλευρά των μονάδων εκείνων της δημόσιας διοίκησης που

θα κληθούν να τις υιοθετήσουν και να τις αξιοποιήσουν.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι τυχόν κενά ή προβλήματα σχετιζόμενα με τα προαναφερθέντα θα οδηγήσουν με βεβαιότητα σε σημαντικές καθυστερήσεις και κατ' επέκταση λόγω των νέων κανονισμών που θα διέπουν τα διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 2000 - 2006 σε απώλειες Κοινοτικών πόρων.

Η Ο.Κ.Ε. υπογραμμίζει ότι η δημόσια διοίκηση πρέπει να επιστρατεύσει τις όποιες εμπειρίες - αρνητικές ή θετικές - που έχουν αποκομισθεί σε σχέση με τη προετοιμασία αλλά κυρίως με την υλοποίηση, παρακολούθηση και διαχείριση των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της τελευταίας πενταετίας, ώστε να προετοιμαστεί κατάλληλα για την επιτυχή αντιμετώπιση της πρόκλησης που συνιστά η βέλτιστη υλοποίηση των δράσεων που προβλέπονται στο νέο ΣΠΑ.

ΙΙΙ. ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1. Η Ο.Κ.Ε. υπογραμμίζει την προτεραιότητα που δίδεται στο κείμενο του Συνοπτικού ΣΠΑ στο στόχο της ενίσχυσης της απασχόλησης και το γεγονός πως η επίτευξη του στόχου αυτού πρέπει να αποτελέσει το κυρίαρχο στοιχείο της οικονομικής πολιτικής της Ένωσης. Το ζήτημα της απασχόλησης αναδεικνύεται πλέον σε κεντρικό ζήτημα των ευρωπαϊκών οικονομιών και τα κράτη μέλη οφείλουν να προσαρμόσουν τις προτεραιότητες πολιτικής τους σύμφωνα με αυτό το πνεύμα.

2. Το ΣΠΑ για την περίοδο 2000 - 2006 προβλέπει μεγαλύτερη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων σε σύγκριση με αυτή του Β'ΚΠΣ. Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα εκτιμάται περίπου στα 3 τρις δρχ. σε σχέση με το 1 τρις που προβλεπόταν στο προηγούμενο ΚΠΣ. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί απαραίτητη τη διασφάλιση των προϋποθέσεων συμμετοχής του ιδιωτικού κεφαλαίου, εφόσον η ολοκλήρωση πολλών σημαντικών τμημάτων του Γ'ΚΠΣ είναι άμεσα εξαρτημένη από την ενεργοποίηση του ιδιωτικού κεφαλαίου. Χωρίς τις κατάλληλες συνθήκες για την προσέλκυση του ιδιωτικού κεφαλαίου, υπάρχει ο κίνδυνος να μην υπάρξει ιδιωτική συγχρηματοδότηση πολλών έργων, με αποτέλεσμα να μην ολοκληρωθούν τα έργα αυτά και τα διαθέσιμα διαρθρωτικά κονδύλια να παραμείνουν αναπορόφητα.

3. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει την ανάγκη εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελ-

ληνικής οικονομίας και κατά συνέπεια της προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης. Τονίζεται δε, πως η δημόσια διοίκηση πρέπει να αξιοποιήσει τις εμπειρίες που έχει αποκομίσει, τόσο από την προετοιμασία, όσο και από την υλοποίηση των προηγούμενων διαρθρωτικών παρεμβάσεων.

4. Σε ό,τι αφορά στην κοινή πορεία της ευρωπαϊκής και ελληνικής οικονομίας που αναφέρεται στο πρώτο μέρος του κειμένου του Συνοπτικού Σ.Π.Α., η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τα ακόλουθα:

α. Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι η Ε.Ε. στο διάστημα της τελευταίας δεκαετίας έχει αποκτήσει σημαντική εμπειρία λόγω των προσπαθειών που κατέβαλλε για τη δημιουργία εσωτερικής αγοράς, για την υλοποίηση ολοκληρωμένων περιφερειακών δράσεων, αλλά και για την δημιουργία οικονομικής και νομισματικής σταθερότητας και της δημιουργίας του ευρώ.

Με τις παραπάνω πολιτικές επιδιώκεται η σταδιακή εσωτερική ολοκλήρωση της Ε.Ε., απαραίτητης προϋπόθεσης για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τους αυξανόμενους ρυθμούς της παγκοσμιοποίησης των οικονομικών. Η διεθνοποίηση του εμπορίου, η διεθνοποίηση της ροής των κεφαλαίων, καθώς και η διεθνοποίηση της ροής των πληροφοριών, προκαλούν βαθιές διαρθρωτικές αλλαγές.

Το άνοιγμα των αγορών για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αποτελεί πλέον καθημερινότητα, αλλά και για την εξέλιξη των κοινωνιών μια ιστορική πρόκληση. Για τη δημόσια εξουσία είναι ένας παράγοντας

που τη θέτει σε συνεχή αμφισβήτηση, αλλά παράλληλα είναι ένα κίνητρο για κυβερνητικές μεταρρυθμίσεις που οδηγούν στην αειφόρο και συνεχή ανάπτυξη και υποχρεωτική διαφύλαξη του περιβάλλοντος, στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και στη μείωση της ανεργίας. Το κράτος οφείλει να αξιοποιήσει τη συγκυρία αυτή, προωθώντας τολμηρές παρεμβάσεις που θα εξασφαλίζουν την ουσιαστική συμπίεση της ελληνικής οικονομίας με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές οικονομίες.

β. Η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι για την Ε.Ε. και τα κράτη - μέλη της, η περίοδος 2000 - 2006 είναι κρίσιμη για την κατοχύρωσή τους ως ενός σημαντικού εταίρου στη διεθνή οικονομία και ενός εγγυητή για την εξασφάλιση της παγκόσμιας ειρήνης.

Στα πλαίσια της στρατηγικής αυτής, θα πρέπει να επιλεγούν σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο τα μέτρα εκείνα που θα συμβάλλουν:

- στην οικονομική και κοινωνική συνοχή της Ε.Ε. και των περιφερειών της,
- στην απόκτηση μιας δυναμικής πολιτικής απασχόλησης,
- στην δημιουργία ενός υγιούς περιβάλλοντος για την λειτουργία των επιχειρήσεων,
- στην ενδυνάμωση της πολιτιστικής σύνδεσης.

Οι προσαρμογές αυτές θα πρέπει να διέπουν το σύνολο των κρατών - μελών, αλλά και των περιφερειών τους.

5. Επίσης, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει πως το Συνοπτικό Σχέδιο Περιφερειακής

Ανάπτυξης αποτελεί το βασικό κείμενο που καθορίζει τις παραμέτρους και τις προτεραιότητες του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης, το οποίο το Σεπτέμβριο του 1999 πρόκειται να υποβληθεί από την ελληνική κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς διαπραγμάτευση. Το επόμενο στάδιο, θα ολοκληρωθεί το Φθινόπωρο του 1999, και θα αποτελέσει τη τελική διαμόρφωση του Γ'ΚΠΣ. Σε αυτό το στάδιο, η Ο.Κ.Ε. θα κληθεί να γνωμοδοτήσει επί των συγκεκριμένων επιχειρησιακών σχεδίων, που αποτελούν και τη συγκεκριμενοποίηση των προτάσεων του ΣΠΑ. Συνεπώς, η οριστική εκτίμηση του ΣΠΑ. από την Ο.Κ.Ε. θα λάβει χώρα στο επόμενο στάδιο, όπου τότε θα ληφθεί υπόψη η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας του Β' ΚΠΣ, καθώς και στοιχεία από την ex ante αξιολόγηση του νέου ΚΠΣ για την περίοδο 2000-2006.

6. Τέλος, Η Ο.Κ.Ε. τονίζει την αναγκαιότητα της βέλτιστης αξιοποίησης των διαρθρωτικών παροχών που συνδέονται με το Γ'ΚΠΣ για την περίοδο 2000-2006, στόχος που εξασφαλίζεται με τη διαμόρφωση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής που έχει ενσωματωμένη την ex-ante αξιολόγηση για κάθε έργο. Το Γ'ΚΠΣ αναμφίβολα θα αποτελέσει τη σημαντικότερη ολοκληρωμένη αναπτυξιακή παρέμβαση για τη χώρα μας τα επόμενα χρόνια. Η αναπτυξιακή αυτή παρέμβαση θα επιτρέψει, εφόσον πραγματοποιηθεί με κύριο γνώμονα την αποφυγή των προβλημάτων που εντοπίστηκαν κατά την περίοδο εφαρμογής των προηγούμενων ΚΠΣ, την ανάπτυξη και ολοκλήρωση των υποδομών της χώρας, την προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού στα νέα τεχνολογικά δεδομένα, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, την ανάπτυξη της υπαίθρου, την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, την ενοποίηση του ελ-

ληνικού γεωγραφικού χώρου, αλλά και την συνολική βελτίωση του παραγωγικού περιβάλλοντος, καθώς και την προσαρμογή της ελληνικής κοινωνίας στην κοινωνία της πληροφορίας. Η συμβολή των εμπλεκόμενων, καθώς και των κοινωνικών ομάδων τόσο σχεδιασμό, στον προγραμματισμό, αλλά και στην υλοποίηση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, είναι επιβεβλημένη και μό-

νον έτσι διασφαλίζεται η ορθή και δημοκρατική διαχείριση και αξιοποίηση των διαρθρωτικών, εθνικών, αλλά και σημαντικότερων ιδιωτικών πόρων που θα χρηματοδοτήσουν τα έργα του ΓΚΠΣ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Καθηγητής **ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΙΝΤΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΚΦΡΑΣΘΕΙ ΣΕ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙΣΕΣ ΓΝΩΜΕΣ ΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **ΕΝΟΤΗΤΑ I:** Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΩΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ II:** Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ - Η ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ III:** Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ IV:** ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ ΚΑΙ ΑΝΟΙΓΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΔΕΚΟ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ V:** ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΥΞΕΙΝΙΕΣ ΧΩΡΕΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ VI:** Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ VII:** Ο ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ VIII:** Η ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ IX:** Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ X:** Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XI:** ΟΙ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XII:** Η ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XIII:** Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XIV:** ΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Γ'ΚΠΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XV:** Η ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XVI:** Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XVII:** ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
- **ΕΝΟΤΗΤΑ XVIII:** Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΩΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΩΝ

1. “Η μόνη πολιτική που προκύπτει ως αυταπόδεικτη, είναι η προσπάθεια συσχέτισης των νέων κινήτρων με την απασχόληση, με δεδομένη την ανησυχητική αύξηση της ανεργίας σε περιοχές της χώρας”. (Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998 - Ν/Σ Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

Η άποψη αυτή στηρίχθηκε στις διατάξεις του Ν/Σ “Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη της χώρας” με τις οποίες:

α) Ορίστηκε η Γ Ζώνη ως περιλαμβάνουσα περιοχές με έντονα προβλήματα απασχόλησης που ορίζονται ανά διετία με κριτήρια την ύπαρξη ανεργίας τουλάχιστον κατά 1 (μία) ποσοστιαία μονάδα ανώτερης του μέσου όρου της χώρας κατά την τελευταία τετραετία ή/και τη μείωση του ενεργού πληθυσμού και

β) ορίστηκε το ποσόν των 15 εκ. δρχ. ως ανώτατο όριο καταβαλλόμενης επιχορήγησης ανά δημιουργούμενη νέα μόνιμη θέση εργασίας, ελεγχόμενη για μια 5ετία από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

2. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ως ένα (τον πρώτο κατά σειρά ιεράρχησης) από τους 4 άξονες στους οποίους πρέπει να κινείται ένας αναπτυξιακός νόμος “τη συμβολή ανταγωνιστικών παραγωγικών δραστηριοτήτων και στην αύξηση του ΑΕΠ” παράγοντες που κατατείνουν και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

3. “Επιπροσθέτως, προβλέπεται ο ανά διετία χαρακτηρισμός τμημάτων της επικράτειας συμπεριλαμβανομένων και τμημάτων των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης ως περιοχών αυξημένων ενισχύσεων (Περιοχές Γ), εφόσον ο μέσος όρος της ανεργίας βάσει των εκάστοτε διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων της ΕΣΥΕ, για το χρονικό διάστημα της προηγούμενης τετραετίας, υπερβαίνει το μέσο όρο της χώρας για την περίοδο αυτή κατά μια τουλάχιστον μονάδα ή εφόσον εμφανίζεται αρνητική μεταβολή του ενεργού πληθυσμού.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρέπει να διασφαλίζεται ρητώς η εφαρμογή των διατάξεων αυτών, που αφορούν στις παραπάνω περιπτώσεις τόσο για την Αττική όσο και για τη Θεσσαλονίκη.

Η Ο.Κ.Ε. προτείνει ο προσδιορισμός της περιοχής Γ να καθορίζεται μόνο σε επίπεδο νομού της επικράτειας και όχι σε επίπεδο Περιφέρειας. Ο ορισμός περιοχών με έντονα προβλήματα απασχόλησης είναι πολλές φορές δυσχερής και δημιουργεί στρεβλώσεις, ενίοτε δε τροφοδοτεί και πολιτικές πιέσεις.

Η Ο.Κ.Ε. πιστεύει ότι η διαφοροποίηση του μέσου όρου ανεργίας κατά μια ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με το συνολικά ισχύον δεν συνιστά διακριτό κριτήριο χαρακτηρισμού μιας περιοχής ως έχουσας έντονα προβλήματα ανεργίας. Ως κρι-

τήριο πρέπει να προσμετράται η διαφοροποίηση του ποσοστού ανεργίας στην προς ένταξη περιοχή κατά ένα ποσοστό της τάξης του 15% προς τα επάνω σε σχέση με τον ισχύοντα για το σύνολο της επικράτειας μέσο όρο. Επίσης, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία των τριών τελευταίων ετών (και όχι της προηγούμενης τετραετίας όπως προβλέπεται στο Νομοσχέδιο)”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 15 - Ν/Σ Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

4. Αναφερόμενη στις εξαιρέσεις εφαρμογής του ανώτατου ορίου των 15 εκ. δρχ. ανά δημιουργούμενη νέα μόνιμη θέση εργασίας, η Ο.Κ.Ε. καταγράφει 2 αντιτιθέμενες σχετικές απόψεις επί του θέματος.

Σύμφωνα με την Α΄ άποψη:

“Η Ο.Κ.Ε. δεν συμφωνεί επί του συνόλου των εξαιρέσεων” με την ακολουθούσα αιτιολόγηση:

“Στο κριτήριο για την απασχόληση, ενώ στο προσχέδιο υπήρχαν εξαιρέσεις μόνο για υψηλής τεχνολογίας και περιβαλλοντικού προσανατολισμού επιχειρήσεις, έχουν προστεθεί στο Νομοσχέδιο τόσες πολλές εξαιρέσεις που έχουν μείνει μόνο αυτές οι περιπτώσεις οι οποίες, ούτως ή άλλως, από στατιστικά στοιχεία προκύπτει ότι καλύπτουν και σήμερα το κριτήριο αυτό. Δηλαδή, ουσιαστικά δεν υπάρχει το κριτήριο της απασχόλησης το οποίο αποτελεί κορμό του συμφώνου που προέκυψε από τον κοινωνικό διάλογο. Επίσης, η Ο.Κ.Ε. διαφωνεί και με την εξαίρεση του κινήτρου για την απασχόληση εκείνων των επιχειρήσεων, οι οποίες άπτονται κάποιων περιβαλλοντικών ρυθμίσεων (οι οποίες, ούτως ή

άλλως, είναι υποχρεωμένες για την τήρηση αυτών), διότι δίδεται η δυνατότητα η συγκεκριμένη εξαίρεση να αποτελέσει άλλοθι για τις επιχειρήσεις, οι οποίες στην πραγματικότητα δεν θα είναι αμιγώς περιβαλλοντικές. Επίσης, σε ό,τι αφορά στις επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας, με δεδομένο ότι οι νέες τεχνολογίες είναι αποτέλεσμα μόχθου των ίδιων των εργαζομένων και τα οφέλη τους δεν πρέπει να τα καρπούνται μόνο οι ιδιώτες επενδυτές αλλά και οι εργαζόμενοι, θα πρέπει και γι’αυτές τις επιχειρήσεις να υπάρχει κριτήριο για την απασχόληση”.

Σύμφωνα με την Β΄ άποψη:

“Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί” και ακολουθεί η αιτιολόγηση:

“Δεδομένου ότι παρεμβάσεις οι οποίες στοχεύουν: 1) στην προστασία περιβάλλοντος (είτε μέσω εγκατάστασης αμιγώς περιβαλλοντικού εξοπλισμού είτε μέσω εισαγωγής καθαρών τεχνολογιών), 2) στην εξοικονόμηση ενέργειας, 3) στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, 4) στην αντικατάσταση παραγωγικού εξοπλισμού για βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων, 5) στις παρεμβάσεις για πρόσκτηση ευελιξίας κ.λπ. Δεν απαιτείται η απασχόληση πρόσθετου προσωπικού λόγω της φύσης αυτών των παρεμβάσεων. Ως εκ τούτου, η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί επί του συνόλου των εξαιρέσεων”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 17-18 - Ν/Σ Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

5. “Τα παρατιθέμενα στο συγκεκριμένο εδάφιο κριτήρια αφορούν και επενδυτικές δράσεις που δεν συνεπάγονται αύξηση της απασχόλησης (επενδύσεις παραγωγικής και τεχνολογικής αναβάθμισης -

επιχειρηματικά σχέδια). Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι ειδικά για τις επενδύσεις αυτές όπως και για τις υπόλοιπες που εξαιρούνται από την πρόβλεψη οροφής επιχορήγησης ανά θέση εργασίας, δεν πρέπει να προσμετράται το κριτήριο της αύξησης της απασχόλησης όπως αυτό παρατίθεται στο υποεδάφιο Ι'.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 20-21 αρ.παρ.7.1, εδ.β - Ν/Σ Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

6. “Η οικονομική ανάπτυξη είναι αποτελεσματική μόνον όταν συνδέεται με την δυνατότητα αύξησης της απασχόλησης στην οικονομία στο σύνολό της”.

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ.6 - Γ.Π. Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

7. “Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι κύριες προτεραιότητες που πρέπει να υπηρετηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι οι εξής: η δημιουργία περισσότερων και φιλικών προς το περιβάλλον μορφών και θέσεων απασχόλησης, ώστε να υπάρξει “απάντηση” στο φαινόμενο της απώλειας θέσεων εργασίας, λόγω της βιομηχανικής αναδιάρθρωσης και της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών. Η προσέγγιση της επιδίωξης αυτής, προϋποθέτει ότι θα πρέπει να δοθεί ανάλογη προσοχή όχι μόνο στους τομείς της οικονομίας που είναι ανοιχτοί στο διεθνή ανταγωνισμό, αλλά και στους τομείς εκείνους που η ανάπτυξή τους ανταποκρίνε-

ται στην κάλυψη κοινωνικών αναγκών ανεπαρκώς μέχρι σήμερα καλυπτόμενων”.

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 15-16, στοιχ. 5 εδ.1 - Γ.Π. Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

8. “Επισημαίνεται ότι η άσκηση βιομηχανικής πολιτικής δεν μπορεί να αποκλίνει από το βασικό στόχο κάθε κάθε οικονομικής πολιτικής που είναι η αύξηση της απασχόλησης και η κατά προτεραιότητα ενίσχυση των επενδύσεων εκείνων που δημιουργούν νέες μόνιμες και καθαρές θέσεις εργασίας. Μέσα στα πλαίσια αυτά επισημαίνεται η παράλειψη αναφοράς της αναγκαιότητας αύξησης των θέσεων εργασίας μεταξύ των κυρίων δράσεων των ΣΠΑ (Μεταποίηση-Υπηρεσίες): Περίληψη, παρ. 2 Στρατηγική - Κύριες Δράσεις”.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 16-στοιχ. 16 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

9. “Δεδομένου ότι εκ της φύσεως τους οι επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού δεν συνοδεύονται κατ'ανάγκη από αύξηση θέσεων εργασίας, θα πρέπει η μεταβλητή αυτή να ληφθεί υπόψη”.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ.19, στοιχ. Α-2 Ειδικές Επενδύσεις - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ - Η ΔΙΚΑΙΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Τα προβλήματα της κοινωνικής συνοχής είναι εντονότερα ειδικότερα στις περιοχές σε κρίση, δηλαδή στις περιοχές που χαρακτηρίζονται από έντονα συμπτώματα αποσύνθεσης του παραγωγικού δυναμικού και αδυναμίας προσαρμογής τους σε εναλλακτικές ανταγωνιστικές παραγωγικές διαδικασίες. Οι δριμύτατες συνέπειες της κοινωνικής αποσύνθεσης στις περιοχές αυτές επανατροφοδοτούν το

πρόβλημα, δημιουργώντας πολλαπλασιαστικές επιπτώσεις που δυσχεραίνουν ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί πως τα σχετικά προτεινόμενα μέτρα πολιτικής θα πρέπει να είναι προσανατολισμένα στην κατεύθυνση άμβλυνσης των συνεπακόλουθων προβλημάτων.

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 16, στοιχ. 6 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου).

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙΙ

Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Ισότητα πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση.

Μια συντονισμένη παρέμβαση θα μπορούσε να συνεισφέρει στην άρση του υφιστάμενου καθεστώτος απομόνωσης και των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, επιτρέποντας την εύκολη πρόσβαση των συντελεστών ανάπτυξης της όχι μόνον στις αγορές που έχουν ήδη απελευθερωθεί από τις αρχές της δεκαετίας, αλλά και στις νέες εξίσου σημαντικές, των οποίων η επικείμενη απελευθέρωση, θα αποτελέσει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα για τους έχοντες πρόσβαση σε αυτές.

Έτσι, το επιχειρηματικό δυναμικό της χώρας μας θα είναι σε θέση να εκμεταλλευθεί τα πλεονεκτήματα μιας ελεύθερης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και τηλεπικοινωνιών, ενώ ιδιαίτερης σημασίας θεωρείται και η δυνατότητα πρόσβασης στα διαμορφούμενα δίκτυα υποδομών κατάρτισης.

Η Ο.Κ.Ε. προτρέπει την Επιτροπή Χωρικής Ανάπτυξης να προχωρήσει στη σύλληψη και σχεδίαση διευρωπαϊκών έργων δυναμένων να υπηρετήσουν τις παραπάνω ανάγκες. Επιπροσθέτως, θεωρεί απαραίτητο να διερευνηθεί η δυνατότητα υλοποίησης δράσεων που θα προκύψουν μέσα από το υπάρχον διαδικαστικό πλαίσιο σε κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 14, στοιχ. 2 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου).

2. Οι υποδομές θεωρούνται από το ΣΠΑ ως σημαντική διαρθρωτική παρέμβαση που σκοπεύει στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων που εμποδίζουν τις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος παραγωγής, να διευκολύνουν την εμπορική τους διείσδυση, να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους κ.α. Η Ο.Κ.Ε., όμως, θεωρεί αναγκαίο να επισημάνει ότι η χωροταξική κατανομή των υποδομών θα πρέπει να λειτουργεί συμπληρωματικά και με τα κριτήρια περιφερειακής ανάπτυξης και λειτουργίας των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ). Επίσης, κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε. πρέπει να συνεκτιμηθούν οι αιτίες της καθυστέρησης στην απορρόφηση των κονδυλίων του Β΄ ΚΠΣ για τις υποδομές και συνεπώς και των εκ της καθυστέρησης αυτής επιπτώσεων στην αξιοποίηση των υφισταμένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 17 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

3. Τόσο το τρέχον ΕΠΜΥ όσο και το διαχρονικά εξελισσόμενο Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο Επιχορηγήσεων και Κινήτρων (Ν. 1892-2234-2601) εγκατέστησαν ικανοποιητικούς μηχανισμούς με στόχο την ενίσχυση ειδικών επενδυτικών πρωτοβου-

λιών που αποσκοπούσαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων, τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία τους, την προώθηση της ποιότητας, τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την εξοικονόμηση ενέργειας. Αντίστοιχες δράσεις ενθαρρύνθηκαν είτε για το σύνολο της επικράτειας είτε για ορισμένες περιοχές μέσω των Πρωτοβουλιών RETEX, INTERREG, MME. Ένας απολογισμός της όλης προσπάθειας, όπως αυτή εξελίχθηκε ιδιαίτερα τα τελευταία 3-4 χρόνια, οδηγεί σε αρκετά ικανοποιητικά συμπεράσματα, που συνοψίζονται στην αναστροφή της τάσης αποβιομηχάνισης και στη θετική εξέλιξη κατά την τελευταία διετία του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής, γεγονός που συνέπεσε με τη σταδιακή ένταξη επενδυτικών πρωτοβουλιών που ανελήφθησαν από το 1995 και μετά στον παραγωγικό ιστό της χώρας.

Ταυτόχρονα, η θεσμοθέτηση μέσω του ΕΠΒ και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών ενιαίων κινήτρων για το σύνολο της επικράτειας, επέτρεψε μεταξύ άλλων και στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Νομό Αττικής και που συνιστούν το 40% του βιομηχανικού δυναμικού της χώρας να προχωρήσουν στην υλοποίηση επενδυτικών πρωτοβουλιών που αφενός ήταν περιβαλλοντικά συμβατές, αφετέρου δε εθεωρούντο κρίσιμες για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους και γι'αυτήν ακόμα την επιβίωσή τους.

Από την άλλη πλευρά, μια φθίνουσα πορεία δεκαετιών δεν αναστρέφεται οριστικά μέσα σε μία πενταετία. Ως εκ τούτου, η γενικά χαμηλή ανταγωνιστικότητα εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να συνιστά κεντρικό πρόβλημα της ελληνικής βιομηχανίας.

Τα κύρια αίτια που οδηγούν

στην πραγματικότητα αυτή συνοψίζονται ως ακολούθως:

- χαμηλός βαθμός διοικητικού εκσυγχρονισμού,
- έλλειψη υποδομών,
- εσωστρέφεια,
- μικρό μέγεθος αγοράς και επιχειρήσεων,
- ποιότητα παραγομένων προϊόντων και παρεχομένων υπηρεσιών,
- έλλειμμα σε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, καινοτομία και σχεδιασμό προϊόντων.

Τα παραπάνω συνηγορούν στη συνέχιση της προσπάθειας ενίσχυσης ειδικών επενδυτικών πρωτοβουλιών, στο πλαίσιο της νέας περιόδου διαρθρωτικών παρεμβάσεων, αφού ληφθούν υπόψη τόσο οι θετικές ή αρνητικές εμπειρίες που προέκυψαν από τη μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενη επενδυτική πολιτική όσο και οι διεθνείς τάσεις-προκλήσεις όπως διαμορφώνονται στις μέρες μας και που συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- ένταση και πολυπλοκότητα των τεχνολογικών εξελίξεων,
- αυξανόμενος παγόςμιος ανταγωνισμός και οι νέες συμφωνίες στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ),
- πορεία προς την ΟΝΕ,
- προϊούσα υποκατάσταση δασμών και επιδοτήσεων από τεχνικά, περιβαλλοντικά κ.λπ. εμπόδια,
- υποχώρηση του καθαρά πα-

ραγωγικού τομέα και συνάρτησή του με τον τομέα υπηρεσιών.

Με βάση τα προαναφερθέντα η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την σχεδιαζόμενη συνέχιση της ενίσχυσης μέσα από το επόμενο ΕΠΜΥ, τόσο των επιχειρηματικών σχεδίων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιλεγμένων επιχειρήσεων, όσο και των παρεμβάσεων για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τα επιχειρηματικά σχέδια προτείνεται να προβλεφθούν τρεις κατηγορίες, που να καλύπτουν η μια εκάστη τις ανάγκες για ενίσχυση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων μεγάλων επιχειρήσεων (250 άτομα και άνω), μεσαίων (50-250) και μικρών (μέχρι 50 άτομα), με ανάλογη πρόβλεψη για τους μέγιστους και ελάχιστους προβλεπόμενους προϋπολογισμούς ανά κατηγορία.

Από πλευράς επιλεξιμών παρεμβάσεων, προτείνεται να διατηρηθούν οι σήμερα ισχύουσες και να διερευνηθούν τόσο με την προσθήκη των επιλεξιμών στο πλαίσιο του μέτρου 3.2 του τρέχοντος ΕΠΒ, όσο και των προβλεπόμενων στα σχεδιαζόμενα ΕΠΕ και ΕΠΕΤ, υπό την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός τους υπηρετεί την έννοια ενός ολοκληρωμένου επιχειρηματικού σχεδίου με σαφείς προδιαγεγραμμένους στόχους.

Δεδομένου ότι προβλέπεται πιστοποίηση των επιτυγχανομένων στόχων σε ετήσια βάση από το αποτέλεσμα της οποίας εξαρτάται και η συνέχιση της συγχρηματοδότησης, η Ο.Κ.Ε. είναι της

γνώμης ότι σημαντικές περικοπές σε φυσικό αντικείμενο ή σε προϋπολογισμούς των εγκρινομένων επιχειρηματικών σχεδίων θα πρέπει να νομιμοποιούν άμβλυνση των αρχικά προδιαγεγραμμένων ετησίων στόχων.

Προτείνεται επίσης στα επιχειρηματικά σχέδια μεγάλου χρονικού ορίζοντα υλοποίησης, να παρέχεται η δυνατότητα ενδιάμεσης αναθεώρησης με επαναπροσδιορισμό των υπολειπόμενων παρεμβάσεων και κατ'επέκταση των στόχων, ιδιαίτερα εφόσον η πρώτη φάση υλοποίησης έχει θεωρηθεί επιτυχής.

Σε ό,τι αφορά στον τεχνολογικό εξοπλισμό των επιχειρήσεων, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την σύμφωνη γνώμη για την διατήρηση του, επισημαίνοντας την ανάγκη προσαρμογής των επιλεξιμών παρεμβάσεων στα νέα δεδομένα, ιδιαίτερα με την θεώρηση ως επιλεξιμών δαπανών βιομηχανικού σχεδιασμού, μεταφοράς τεχνογνωσίας κ.λπ., ενώ επισημαίνεται η ανάγκη σαφούς καθορισμού κριτηρίων που χαρακτηρίζουν παρεμβάσεις στην παραγωγική διαδικασία ως υπηρετούσες την έννοια της ευελιξίας της.

Τέλος, δεδομένου ότι εκ της φύσεώς τους οι επενδύσεις τεχνολογικού εκσυγχρονισμού δεν συνοδεύονται κατ' ανάγκην από αύξηση θέσεων εργασίας, θα πρέπει η μεταβλητή αυτή να ληφθεί υπόψη.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 17-19 στοιχ. Α2 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ IV

ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗ ΚΑΙ ΑΝΟΙΓΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΔΕΚΟ

1. «Κατ'αρχήν η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την διαπίστωση του πορίσματος του ΥΠ.ΕΘ.Ο., ότι δηλαδή «οι εξελίξεις και οι προοπτικές στην Ελλάδα και στην Ευρώπη καθιστούν απόλυτα επιτακτική την ανάγκη για τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου για μια πιο σύγχρονη και αποτελεσματική λειτουργία των ΔΕΚΟ».

Συμφωνεί επίσης με την αιτιολόγηση αυτής της ανάγκης όπως διατυπώνεται στο πόρισμα του ΥΠ.ΕΘ.Ο. και συγκεκριμένα:

A. Οι ΔΕΚΟ πρέπει οπωσδήποτε να ενταχθούν και να συνεισφέρουν στην προσπάθεια της χώρας για σταθεροποίηση της οικονομίας, βελτίωση των οικονομικών μεγεθών και ανάπτυξη,

B. Πολλές ΔΕΚΟ είναι ήδη εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό, ενώ γενικότερα οι τάσεις στην Ευρώπη και διεθνώς οδηγούν σε διαφάνεια, σε εξάλειψη της δυνατότητας σταυροειδούς επιδότησης τιμών, σε άνοιγμα των αγορών και ενίσχυση του ανταγωνισμού με συμμετοχή και του ιδιωτικού τομέα σε σημαντικούς τομείς όπως τηλεπικοινωνίες, ενέργεια κ.λπ.

Γ. Οι ΔΕΚΟ καλούνται να εκτελέσουν μεγάλα επενδυτικά προγράμματα, ενώ παράλληλα για ορισμένες ανοίγονται προοπτικές δραστηριοτήτων στο χώρο των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης καθώς και στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου. Χρειάζεται λοιπόν καλύτερη οργάνωση, πρωτοβουλία, ευελιξία στη λήψη και υλοποίηση των απαραίτητων αποφάσεων»

(Γνώμη 2/Ιούλιος 1995, σελ. 5,

στοιχ. 2 - Θεσμικός εκσυγχρονισμός των ΔΕΚΟ).

2. «Για όσες ΔΕΚΟ λειτουργούν σε καθεστώς ελεύθερου ανταγωνισμού, ο κύριος καθοριστικός παράγοντας για την τιμολόγηση των προϊόντων και των υπηρεσιών τους είναι η αγορά.

Για όσες ΔΕΚΟ λειτουργούν υπό προνομιούχο καθεστώς, μονοπωλιακό ή με άλλο τρόπο προστατευόμενο από το κράτος, τότε βεβαίως το κράτος θα ασκεί και για την τιμολόγηση των ρυθμιστικό του ρόλο, μέσω των οργάνων που έχει προς τούτο ορίσει».

(Γνώμη 2/Ιούλιος 1995, σελ. 13, στοιχ. 7 - Θεσμικός εκσυγχρονισμός των ΔΕΚΟ).

3. «Λόγω της βαρύνουσας σημασίας των προμηθειών των ΔΕΚΟ για την εθνική οικονομία, η Ο.Κ.Ε. προβαίνει σε γενική υπόδειξη και γι'αυτό το θέμα.

Συγκεκριμένα, η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι οι επενδύσεις και οι κανονισμοί προμηθειών όλων των ΔΕΚΟ χρειάζεται να εφαρμόζονται στην πράξη τις ακόλουθες αρχές: διαφάνεια, χρήση προγραμματικών συμφωνιών με την εγχώρια παραγωγή, αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση της γραφειοκρατίας, τήρηση της αυστηρότητας των προδιαγραφών, χωριστή αξιολόγηση του τεχνικού και του οικονομικού μέρους των προσφορών, ενσωμάτωση τεχνογνωσίας».

(Γνώμη 2/Ιούλιος 1995, σελ. 14, στοιχ. 9 - Θεσμικός εκσυγχρονισμός των ΔΕΚΟ).

ΕΝΟΤΗΤΑ V

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΥΞΕΙΝΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

1. Η Ο.Κ.Ε. διατύπωσε 2 απόψεις στο θέμα της επιχορήγησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ασκούνται στην αλλοδαπή (άρθρο 3 παρ. 3.2 Ν/Σ για την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων):

«Α' άποψη: Η Ο.Κ.Ε. δεν συμφωνεί για την επιχορήγηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ασκούνται στην αλλοδαπή από Νομικά Πρόσωπα για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες του, με εξαίρεση τις επενδύσεις που αποτελούν τμήματα ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23α του παλαιού Αναπτυξιακού Νόμου. Πρόσθετο κριτήριο για την υπαγωγή λοιπών επενδύσεων στην αλλοδαπή, πλην των επιχειρηματικών σχεδίων, δεν πρέπει να συνιστά μόνον η ανάπτυξη της χώρας που είναι αποδέκτης της επένδυσης, αλλά κυρίως το όφελος της Εθνικής Οικονομίας, με έμφαση στην απασχόληση.

Β' άποψη: Η Ο.Κ.Ε. δεν συμφωνεί για την επιχορήγηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που ασκούνται στην αλλοδαπή από Νομικά Πρόσωπα, για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες τους, αφού η ενίσχυση παρόμοιων δραστηριοτήτων αποτελεί θέμα της χώρας υποδοχής. Εξαίρεση μπορεί να υπάρχει για επιλεγμένες χώρες με βάση τις γεωπολιτικές στρατηγικές επιλογές της χώρας (π.χ. Αλβανίας κ.λπ.)».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 14 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

2. «Η Ο.Κ.Ε. διατυπώνει την άποψη ότι πρόσθετο κριτήριο για την υπαγωγή επενδύσεων στην αλλοδαπή δεν πρέ-

πει να συνιστά μόνον η ανάπτυξη των παραμεθόριων περιοχών της χώρας που είναι αποδέκτης της επένδυσης αλλά και η ανάπτυξη έστω και σαν έμμεσο επακόλουθο των αντιστόχων παρεμεθόριων περιοχών της ελληνικής επικράτειας».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 21 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

3. «Η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε δράσεις που θα δίνουν έναν εξωστρεφή χαρακτήρα της ελληνικής βιομηχανίας με μέτρα όπως:

- Σχέδια προώθησης προϊόντων ονομασίας προέλευσης και τοπικών προϊόντων.
- Υποβόηθηση εξαγωγών σε τομείς με μελλοντική ανάπτυξη.
- Υποστήριξη τοπικών και ενδιάμεσων φορέων για την στήριξη των εξαγωγών με την προώθηση σχεδίων Αγροτικής Ανάπτυξης και εξαγωγών.

- Προώθηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων προβολής για την βελτίωση του βαθμού αναγνωρισιμότητας των ελληνικών προϊόντων.

Επισημαίνεται ότι τα παραπάνω έχουν ιδιαίτερη σημασία για σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων που συνθέτουν το αγροτοβιομηχανικό δυναμικό της χώρας».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 15, στοιχ. 14 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ VI

Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

1. «Μια δυναμική πολιτική καταπολέμησης της ανεργίας πρέπει να ενθαρρύνει μηχανισμούς πρόληψης της και ενσωμάτωσης της ελληνικής αγοράς εργασίας στην ευρύτερη ευρωπαϊκή αγορά με παράλληλη πρόβλεψη γενικών μηχανισμών στενής μεταξύ τους διασύνδεσης. Δεδομένου ότι η νέα κοινωνία που διαμορφώνεται, από την οποία στο εξής θα αντλούνται οι νέες θέσεις εργασίας, θα είναι αυτό που επιγραμματικά ονομάζουμε κοινωνία της «γνώσης» και κοινωνία της «πληροφόρησης», ορισμένες μορφές δράσης θα πρέπει να έχουν προσανατολισμό που αξιοποιεί τις νέες δυνατότητες που ανοίγονται. Στο πλαίσιο αυτό του προσανατολισμού θα πρέπει να προωθηθούν μηχανισμοί άντλησης πληροφοριών και ανταλλαγής εμπειριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτοί οι μηχανισμοί πρέπει να είναι ευέλικτοι και να αποτελούν την τράπεζα πληροφόρησης για τις νέες ανάγκες που δημιουργούνται, για τις νέες ειδικότητες που εμφανίζονται και για τις τάσεις που διαμορφώνονται στην αγορά εργασίας (π.χ. το νεοιδρυμένο δίκτυο EURES-Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες για την Απασχόληση)».

(Γνώμη 1/Ιούνιος 1995, σελ. 7, στοιχ. 8 - Ανεργία - Απασχόληση).

2. Σε παρατήρηση της περί του κατώτατου ορίου του συνολικού κόστους επιχειρηματικών φορέων (παλαιών) για την ανάπτυξη λογισμικού η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι «οι επιδόσεις (κύκλος εργα-

σιών - κερδοφορία) αρκετών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο της πληροφορικής παραπέμπουν στη δυνατότητα υλοποίησης επιχειρηματικών σχεδίων μεγάλου εκπετάσματος» τα οικονομικά μεγέθη όμως, «απορρέουν σε μεγάλο βαθμό στις περιπτώσεις αυτές από αμιγώς εμπορική δραστηριότητα». Συνεπώς «εάν λάβει κανείς υπόψη το μέσο μέγεθος των δραστηριοτήτων ανάπτυξης λογισμικού διαπιστώνει ότι τα οικονομικά μεγέθη είναι κατά πολύ μικρότερα». Και η Ο.Κ.Ε. καταλήγει να κρίνει ότι «το προτεινόμενο κατώτατο όριο των 500 εκ. δρχ. για την εκπόνηση επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης λογισμικού είναι εξαιρετικά υψηλό και ως εκ τούτου προτείνει να αναπροσαρμοστεί σε χαμηλότερο ποσό».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 11-12, άρθρο 3.1 εδ. Ε.ν.-Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

3. «Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι κύριες προτεραιότητες που πρέπει να υπηρετηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι οι εξής:... Η μεγαλύτερη παρέμβαση στην έρευνα και στην καινοτομία, ώστε και οι θέσεις εργασίας να αυξηθούν αλλά και η ποιότητα ζωής να βελτιωθεί, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 15-16, στοιχ.5 εδ τρίτο - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

4. «Σοβαρή είναι και η παράλειψη του ΣΑΚΧ με την πολιτική της Ε.Ε. για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη, πολύ περισσότερο μάλιστα, εάν ληφθεί υπόψη η τεράστια απόκλιση μεταξύ των χωρών-μελών στον τομέα αυτό. (Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η απόκλιση αυτή φθάνει στο επίπεδο της σχέσης 1:13)».

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 10 στοιχ.3 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου).

5. “Κατά την τελευταία δεκαετία, εδόθη για πρώτη φορά σε εθνικό πλαίσιο δυνατότητα ενίσχυσης δράσεων εφαρμοσμένης έρευνας μεγάλου εκπετάσματος, αρχικά στο πλαίσιο των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών STRIDE και ΕΠΕΤ I (Μέτρο 1.5), στη συνέχεια δε, στο πλαίσιο της υλοποίησης του Β΄ ΚΠΣ μέσω των δύο κύκλων προκήρυξης του Υποπρογράμματος ΕΚΒΑΝ στο πλαίσιο του μέχρι σήμερα ισχύοντος 2ου Επιχειρησιακού Προγράμματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΠΕΤ II). Οι παραπάνω δράσεις αποσκοπούσαν ως γνωστόν στην συγχρηματοδότηση κοινοπραξιών επιχειρήσεων, ΑΕΙ και Ερευνητικών Ιδρυμάτων, με στόχο την υλοποίηση ερευνητικών έργων, με τελικό αποδέκτη των αποτελεσμάτων τις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Ήδη από το 1995 η τακτική προκήρυξη του εθνικού πλαισίου ενίσχυσης της βιομηχανικής έρευνας (ΠΑΒΕ), επέτρεψε την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων μικρού εκπετάσματος από μεμονωμένες επιχειρήσεις, πολλές από τις οποίες ήταν ΜΜΕ, και απετέλεσε ταυτόχρονα τον προθάλαμο για την μετέπειτα δραστηριοποίηση ορισμένων από αυτές, ως μελών κοινοπραξιών των ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων της Ε.Ε.

Παράλληλα, τόσο το ΜΟΠ Πληροφορικής Ιδιωτικού Τομέα (ΜΟΠΠΙΤ) όσο και οι κοινοτικές Πρωτοβουλίες STAR και Τηλεματική επέτρεψαν τη συγχρηματοδότηση μεμονωμένων επιχειρήσεων ή κοινοπρακτικών σχημάτων για υλοποίηση πιλοτικών ενεργειών στους χώρους της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, αρκετές από τις οποίες οδήγησαν σε προϊόντα τα οποία στη συνέχεια διατέθηκαν στην αγορά με εμπορικούς όρους.

Τέλος, τόσο ο αναπτυξιακός νόμος, όπως ίσχυε μέχρι πρόσφατα (άρθρο 9), όσο και το τρέχον ΕΠΒ, προέβλεπαν τη συγχρηματοδότηση επενδύσεων με στόχο την παραγωγή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, καινοτόμων προϊόντων, καθώς και αυτών που ήταν συμβατά με την έννοια του “νέου” προϊόντος.

Και ενώ οι ενισχύσεις για καινοτόμα προϊόντα εξακολουθούν να υλοποιούνται μέσω ισχυρών κινήτρων ενιαίων για το σύνολο της επικράτειας, δεν συμβαίνει το ίδιο για τις επενδύσεις παραγωγής προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, για τις οποίες στο πλαίσιο του Ν. 2601 προβλέπονται σχετικά χαμηλά ποσοστά συγχρηματοδότησης για το μεγαλύτερο μέρος της επικράτειας, ενώ για τις επιχειρήσεις της ζώνης Α (Αττική - ευρύτερη περιφέρεια Θεσσαλονίκης) που συνθέτουν το 50% και άνω του βιομηχανικού δυναμικού της χώρας, προβλέπεται η χρήση μόνο φορολογικών κινήτρων σε συνδυασμό με επιδότηση επιτοκίου τυχόν δανειακών κεφαλαίων. Τούτο δε, παρά το γεγονός ότι δραστηριότητες ως οι προαναφερθείσες είναι συνυφασμένες με υψηλούς επενδυτικούς κινδύνους, τόσο σε ό,τι αφορά το τελικό προϊόν αυτό καθαυτό, όσο και τη συμπεριφορά της αγοράς.

Λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη αποτύπωση, την επιτακτική ανάγκη υπέρβασης του τεχνολογικού ελλείμματος που εξακολουθεί να χαρακτηρίζει τη συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και τη μη ικανοποιούμενη μέχρι σήμερα απαίτηση που γίνεται βιομηχανική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει την σύμφωνη γνώμη της για τις προτεινόμενες δράσεις, επισημαίνει δε την ανάγκη διασύνδεσης με το ΕΠΕΤ, καθώς και τροποποίησης του αναπτυξιακού νόμου και να διευρύνει το ενιαίο για το σύνολο της επικράτειας ποσοστό συγχρηματοδότησης για το σύνολο των προβλεπομένων από αυτόν επενδύσεων τεχνολογικού χαρακτήρα (προϊόντα εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας).

Ειδικά σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις για ίδρυση ή προσανατολισμό βιομηχανικών μονάδων προς την χρήση βιολογικών μεθόδων για την παραγωγή των προϊόντων τους, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η παραπάνω δράση θα αφορά κατ'εξοχήν επιχειρήσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και είναι συμβατή με την κατά τη φάση προετοιμασίας του νέου ΕΠΜΥ αποτυπωθείσα ανάγκη σύνδεσης του πρωτογενούς με τον δευτερογενή το-

μέα. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να θεσπισθούν τα ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό μιας παραγωγικής διαδικασίας σαν βιολογικής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας και σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προαπαιτούμενο για την υλοποίηση αυτής της δράσης αποτελεί η ενίσχυση της δημιουργίας (ενδεχομένως μέσω του Μέτρου 3: Ποιότητα Προϊόντων - Δράση 3.2) ιδιωτικών φορέων που θα πιστοποιούν την εφαρμογή των βιολογικών μεθόδων στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις υποβολής επιχειρηματικών σχεδίων με κεντρικό στόχο την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, καθώς επίσης και στην ενίσχυση κοινοπρακτικών σχημάτων που να καλύπτουν το τρίπτυχο παραγωγός-μεταποιητής-διανομέας ή συνεργασιών που υπηρετούν τα κριτήρια που χαρακτηρίζουν μία συγκέντρωση επιχειρήσεων (cluster)".

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 24, στοιχ. Β3 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ VII

Ο ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

1. “Κυριαρχία του αγροτικού τομέα στις περισσότερες περιοχές της Ελλάδας. Στην Ελλάδα, όχι μόνο το ποσοστό του ενεργού αγροτικού πληθυσμού είναι το υψηλότερο σε σχέση με τις άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε. (περίπου 20% έναντι 5-6% στην Ε.Ε.), αλλά επιπλέον οι δραστηριότητες του αγροτικού τομέα, εξαπλώνονται σχεδόν ολοκληρωτικά στον ελληνικό γεωγραφικό χώρο. Αυτό συμβαίνει επειδή οι άλλες δραστηριότητες του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα είναι συγκεντρωμένες στους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης. Έτσι, σε καμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα δεν υπάρχουν περιοχές (νομοί), όπου ο αγροτικός τομέας απασχολεί το 30-50% του πληθυσμού, όπως συμβαίνει στην Ελλάδα. Στα άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. τα αστικά βιομηχανικά κέντρα είναι περισσότερο ισόρροπα κατανομημένα στο γεωγραφικό τους χώρο, με αποτέλεσμα ο αγροτικός τομέας να μην αποτελεί την κύρια απασχόληση και τη βασική πηγή εισοδημάτων.

Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι ότι ολόκληροι νομοί της Ελλάδας, όπου δεν υπάρχουν παρά ελάχιστες βιομηχανικές-βιοτεχνικές δραστηριότητες, να εξαρτώνται πλήρως σχεδόν από τον αγροτικό τομέα και κατά συνέπεια από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (Κ.Α.Π.). Υπάρχουν δηλαδή νομοί της χώρας, π.χ. Καρδίτσα, Λάρισα κ.ά όπου η Κ.Α.Π. συμβάλλει κατά 50-60% στο αγροτικό τους εισόδημα, όταν το αγροτικό εισόδημα αποτελεί στους νομούς αυτούς το 25-30% του συνολικού εισοδήματος.

Είναι γεγονός ότι παρόμοια εξάρτηση περιοχών από την Κ.Α.Π. με την εξαίρεση ορισμένων περιοχών της Ν.Ιταλίας, σε λιγότερο, ωστόσο, βαθμό, δεν εμφανίζεται σε άλλες περιοχές της Ε.Ε. Συνεπώς, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί πως οποιαδήποτε αλλαγή στην εφαρμογή της Κ.Α.Π. (μείωση δαπανών λόγω διεύρυνσης, μείωση επιπέδου προστασίας λόγω GATT κ.λπ.), θα έχει άμεσες επιπτώσεις στην ευημερία πολλών ελληνικών περιοχών”.

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 17, στοιχ. 10 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου).

2. “Ο ελληνικός αγροτικός χώρος περιλαμβάνει πολλές αγροτικές εκμεταλλεύσεις πολύ μικρού σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 90% περίπου των αγροτικών εκμεταλλεύσεων στη χώρα μας έχει έκταση μικρότερη από 10 εκτάρια (100 στρ.) και το μέσο μέγεθος σε ολόκληρη τη χώρα είναι 5 εκτάρια (50στρ.) όταν στο σύνολο της Ε.Ε. ο αντίστοιχος μέσος όρος είναι 16 εκ. (160στρ.). Το γεγονός αυτό, παρά τις προσπάθειες εντατικοποίησης της αγροτικής παραγωγής (με συχνά αρνητικά για το περιβάλλον και την υγεία αποτελέσματα) αναπόφευκτα οδηγεί σε χαμηλά εισοδήματα και επιβάλλει την αναζήτηση εισοδημάτων εκτός της αγροτικής εκμετάλλευσης εκτός της αγροτικής εκμετάλλευσης και εκτός γεωργίας. Η πολυαπασχόληση στην ελληνική γεωργία έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις φθάνοντας περίπου το 40% των αρχηγών των εκμεταλλεύσεων. Εξάλλου το 70% πε-

ρίπου της ελληνικής αγροτικής παραγωγής αποτελείται από φυτικά προϊόντα και μόνο το 30% από ζωικά, τα οποία ενσωματώνουν πολύ μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία στην παραγωγή τους, δηλ. προσφέρουν υψηλότερα αγροτικά εισοδήματα. Στην υπόλοιπη Ε.Ε. η κατάσταση είναι ακριβώς αντίστροφη. Επίσης στο μεγάλο ποσοστό φυτικής παραγωγής στην Ελλάδα οφείλεται και η σχετικά χαμηλή εξωτερική προστασία από την Κ.Α.Π., η οποία όπως είναι γνωστό ελάχιστα προστατεύει τα φρούτα-λαχανικά που αποτελούν το 40% της ελληνικής αγροτικής παραγωγής. Αποτέλεσμα της χαμηλής προστασίας είναι η ένταση του ανταγωνισμού των τρίτων χωρών που εκτοπίζει τα ελληνικά προϊόντα από την εγχώρια και τις κοινοτικές αγορές και πιέζει τις τιμές παραγωγού σε χαμηλά επίπεδα, με αρνητικές συνέπειες στο αγροτικό εισόδημα”.

(Γνώμη 27/Φεβρουάριος 1999, σελ. 21, στοιχ. 2 - Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Αγροτικού Χώρου).

3. “Όλα τα παραπάνω οδηγούν στο τελικό αποτέλεσμα τα αγροτικά εισοδήματα στην Ελλάδα να μην ξεπερνούν το 50% των αντίστοιχων εισοδημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (κατά μέσο όρο), η αγροτική παραγωγή να έχει έντονη εποχιακότητα και συνεπώς να μην καλύπτει πλήρως τις ανάγκες της απασχόλησης σε σημαντικές χρονικές περιόδους και να εξαρτάται από τις εξαγωγές με τρόπο επιτακτικό λόγω της φθαρτότητας των περισσότερων ελληνικών αγροτικών προϊόντων (φρούτα-λαχανικά). Πρέπει συνεπώς να είναι σαφές ότι ο ελληνικός αγροτικός τομέας αδυνατεί να προσφέρει στους Έλληνες αγρότες αντίστοιχα εισοδήματα με αυτά των εργαζομένων σε άλλους τομείς της οικονομίας στις αστικές περιοχές, όχι μόνο λόγω των εγγενών ιδιαιτεροτήτων των αγροτικών τομέων που συναντώνται σε όλες

τις χώρες του κόσμου, αλλά και επειδή έχει τα επιπρόσθετα αρνητικά χαρακτηριστικά που προαναφέρθηκαν”.

(Γνώμη 27/Φεβρουάριος 1999, σελ. 21, στοιχ. 3 - Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Αγροτικού Χώρου).

4. “Αν στα παραπάνω αρνητικά δεδομένα προστεθούν και η ορεινότητα των εδαφών, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και πληροφόρησης των αγροτών μας και η μεγάλη μέση ηλικία τους σε συνδυασμό με την καχεκτική ανάπτυξη των θεσμών που πλαισιώνουν τους αγρότες στη χώρα μας, είναι φανερό ότι το αγροτικό εισόδημα που μπορεί να προκύψει από τις ελληνικές αγροτικές εκμεταλλεύσεις είναι σε μέσους όρους χαμηλότερο κατά 40-50% του αντίστοιχου μέσου εισοδήματος των εργαζομένων σε άλλους τομείς της οικονομίας της χώρας μας. Είναι συνεπώς αναπόφευκτο να συνεχίζεται η αγροτική έξοδος όχι μόνο από τον αγροτικό τομέα αλλά και γενικότερα από τον αγροτικό χώρο”.

(Γνώμη 27/Φεβρουάριος 1999, σελ. 21-22, στοιχ. 4 - Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Αγροτικού Χώρου).

5. “Ωστόσο, όλα τα παραπάνω αφορούν τους μέσους όρους σε επίπεδο χώρας, οι οποίοι συγκαλύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις κατά αγροτική περιοχή δεδομένης της ποικιλομορφίας του ελληνικού γεωγραφικού χώρου. Είναι συνεπώς απαραίτητο να αποκαλυφθούν οι διαφοροποιήσεις αυτές, προκειμένου να φανούν καθαρότερα τα προβλήματα του ελληνικού αγροτικού χώρου και να σκιαγραφηθεί μια διαφοροποιημένη κατά περίπτωση στρατηγική ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης που θα διευρύνει τις δυνατότητες παραγωγικής απασχόλησης των αγροτών και εκτός αγροτικού τομέα και θα συμβάλει στη συ-

γκράτηση του πληθυσμού στις αγροτικές περιοχές. Προφανώς υπάρχουν πολλοί τρόποι κατάταξης των περιοχών του ελληνικού αγροτικού χώρου με βάση το παραγόμενο προϊόν, με βάση τη μορφολογία του εδάφους, με βάση το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων κ.λπ. Για τις ανάγκες αυτής της γνώμης πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. κρίνεται σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. Παράρτημα) με ορισμένες ωστόσο διαφοροποιήσεις, ώστε να είναι δυνατόν να προκύψουν συμπεράσματα με στόχο τη διατύπωση προτάσεων μιας στρατηγικής ολοκληρωμένης ανάπτυξης ανάλογα με την ένταση των προβλημάτων και τη δυναμική κάθε

διαφορετικής κατηγορίας αγροτικού χώρου”.

(Γνώμη 27/Φεβρουάριος 1999, σελ. 22, στοιχ. 5 - Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Αγροτικού Χώρου).

6. “Με βάση αυτά τα δεδομένα, η χώρα μας θα πρέπει να προσπαθήσει να δεσμεύσει, τουλάχιστον, το 20% του 3ου ΚΠΣ στον αγροτικό τομέα για να υπάρχουν ρεαλιστικές προοπτικές υλοποίησης της ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης”.

(Γνώμη 27/Φεβρουάριος 1999, σελ. 31, στοιχ. 4 - Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Αγροτικού Χώρου).

ΕΝΟΤΗΤΑ VIII

Η ΚΛΑΔΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

1. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ως ένα από τους 4 άξονες στους οποίους πρέπει να κινείται ένας αναπτυξιακός νόμος “την εισαγωγή κλαδικών στόχων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο” και αιτιολογεί την κρίση της αυτή με το επιχείρημα ότι οι κλαδικοί αυτοί στόχοι “θα καταστήσουν αποτελεσματικά τα κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 8, στοιχ. 4 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

2. Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί (και προτείνει ορθότερη διατύπωση του σχετικού άρθρου του Ν/Σ) να θεωρούνται ως ξεχωριστή κατηγορία “επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, εφόσον αφορούν στους τομείς πληροφορικής, έρευνας, τεχνολογικής υποστήριξης βιοτεχνικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων, καθώς και τουρισμού”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 11, αρ.παρ.3.1,εδ.δ - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

3. “Οι στόχοι και οι προτεινόμενες δράσεις θα πρέπει να στηρίξουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ελληνικής βιομηχανίας, την εξειδίκευση της και τον εξαγωγικό της προσανατολισμό. Η κλαδική της ενίσχυση αποφεύγεται ή τουλάχιστον δεν γίνεται κατανοητή ότι επιδιώκεται να εφαρμοσθεί από το Γ ΚΠΣ”.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 15, στοιχ. 11 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

4. “Ο επιβεβλημένος προσανατολισμός του νέου ΕΠΜΥ και προς την προσέλκυση νέων για την ελληνική οικονομία κλάδων με υψηλές ποιοτικές απαιτήσεις, καθιστά απαραίτητες νέας μορφής παρεμβάσεις στον χώρο των υποδομών πιστοποίησης πέραν αυτών που λόγω ελλείψεων πρέπει να συμπληρωθούν”.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 23-24 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΧ

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

1. “Η ποιότητα του εργατικού δυναμικού αποτελεί βασικό συντελεστή για την ανάπτυξη, την αύξηση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας και την καταπολέμηση της ανεργίας. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση σε συνδυασμό με την αναγκαία πρόβλεψη και προγραμματισμό της εξέλιξης της απασχόλησης και των ειδικοτήτων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο αποτελούν βασικά μέσα πρόληψης (και όχι εκ των υστέρων αντιμετώπισης) μεγάλου μέρους της μελλοντικής ανεργίας.

Οι βασικές αρχές προσέγγισης του θέματος πρέπει να είναι οι ακόλουθες:

- εκπαίδευση και κατάρτιση οφείλουν να είναι διασυνδεδεμένες,
- τυπική και άτυπη κατάρτιση πρέπει να διασυνδέονται,
- η εκπαίδευση οφείλει να παρέχει γενικές και βασικές επαγγελματικές γνώσεις, καθώς επίσης και ικανότητες αυτομάθησης, προσαρμογής και καινοτομίας,
- η κατάρτιση οφείλει να εξειδικεύσει, να εκσυγχρονίσει γνώσεις και ικανότητες με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες σε επίπεδο επιχείρησης, περιφέρειας και κλάδου,
- η ουσιαστική αξιολόγηση και αξιοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης.

Οι αρχές αυτές θα πρέπει να ε-

ντάσσονται υπό ενιαία στρατηγική που θα στηρίζεται στον συνδυασμό των εξής παραμέτρων:

α) Επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις και προοπτικές, ώστε να υπάρχει έγκαιρη πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών,

β) αναπτυξιακές ανάγκες,

γ) κοινωνικές απαιτήσεις.

Θα πρέπει να αποφευχθεί η πολυδιάσπαση χάραξης και εφαρμογής της στρατηγικής αυτής μέσω ξεχωριστών φορέων, ο δε ρόλος τους θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί με βάση τις διαφορετικές απαιτήσεις και αρμοδιότητες στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ιδιαίτερη προσοχή ως προς τη διασύνδεση των παρεχόμενων γνώσεων με τις υπάρχουσες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να αποδοθεί στον ρόλο των ΑΕΙ και την αθρόα παραγωγή ανέργων πτυχιούχων γεγονός που καθιστά αναγκαίο τον επαναπροσανατολισμό των κατευθύνσεων των ΑΕΙ”.

(Γνώμη 1/Ιούνιος 1995, σελ. 20 - Ανεργία - Απασχόληση).

2. “Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η αναζήτηση μέτρων που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της ανεργίας στην Ελλάδα, κινούμενα προς την κατεύθυνση της καταγραφής των αναγκών των επιχει-

ρήσεων σε προσωπικό, της χαρτογράφησης της ανεργίας, της σύνδεσης της κατάρτισης με τις επιχειρήσεις, της καταγραφής των αλλοδαπών, καθώς και της παντοειδούς εικόνας των πάσης μορφής ανέργων, μπορεί να συμβάλει θετικά”.

(Γνώμη 4/Μαΐος 1996, σελ. 8, στοιχ. 1 - Μέτρα Πολιτικής για την Απασχόληση και της Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση).

3. “Συνέπεια της απουσίας ενιαίας και ουσιαστικής εθνικής πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση είναι να καθορίζεται ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη πολιτικών από την προσφορά κοινοτικών πόρων και όχι από τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και την αντίστοιχη ζήτηση επαγγελματιών και εξειδικεύσεων. Η κατάσταση αυτή επιτείνεται ακόμα περισσότερο από την απουσία ή ισχνή παρουσία δομών σύνδεσης της επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της εργασίας, την έλλειψη ερευνών και μελετών εντοπισμού και πρόβλεψης των εκπαιδευτικών αναγκών, αλλά και την απουσία ενιαίας πολιτικής απασχόλησης (όπως ήδη έχει διαπιστωθεί από τις Γνώμες της Ο.Κ.Ε. Νο 1/95 και 4/96). Επιπλέον, θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι το Ε.Π.Α. δεν συνδέεται με τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, ενώ τα Εξειδικευμένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης δεν έχουν ακόμα δημιουργηθεί. Ως παρεπόμενο, οι άνεργοι με απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης αντιπροσώπευαν το 1996 το 39,8% των ανέργων, οι απόφοιτοι με απολυτήριο Στοιχειώδους Εκπαίδευσης το 22,6%, όσοι τελείωσαν την τρίτη τάξη της μέσης εκπαίδευσης το 12,6% των ανέργων, οι πτυχιούχοι της Ανώτερης Τεχνικής Εκπαίδευσης το 12,4% και οι Πτυχιούχοι των ΑΕΙ 10,2% των ανέργων (Πίνακας 2).

Τα προγράμματα επαγγελματι-

κής κατάρτισης των ανέργων, εξάλλου, δεν εντάσσονται και δεν συνδέονται με τις πολιτικές απασχόλησης, με συνέπεια την αναποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων της κατάρτισης. Χαρακτηριστικό είναι ότι όσοι έχουν παρακολουθήσει πρόσθετη εκπαίδευση στην Ελλάδα παρουσιάζουν δείκτη ανεργίας 20%, ενώ όσοι έχουν βασική εκπαίδευση μόνο 14%. Οι αντίστοιχοι μέσοι όροι της Ε.Ε. είναι 11,5% και 23,5%. (Πίνακας 5).

Τα τελευταία χρόνια ακόμα, δεν εμφανίζεται καμία ολοκληρωμένη πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή δράσεις που να μην χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους, εκτός από την περίπτωση του σκέλους Ε.Λ.Π.Ε.Κ.Ε. του Λ.Α.Ε.Κ., που θεσπίσθηκε με συλλογική σύμβαση από τους κοινωνικούς συνομιλητές. Οι ανεξάρτητες των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων πολιτικές εξαντλούνται σε θεσμικές μεταρρυθμίσεις, χωρίς να συνοδεύονται από ανάλογη πρόβλεψη χρηματοδότησης. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι η ανάπτυξη του Ενιαίου Λυκείου, τα Δημόσια Ι.Ε.Κ. και ο Ο.Ε.Ε.Κ., η πρακτική άσκηση μαθητών, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, τα μεταπτυχιακά προγράμματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα προγράμματα εξ'αποστάσεως εκπαίδευσης, η ανάπτυξη συστημάτων επαγγελματικού προσανατολισμού, η δημιουργία βιβλιοθηκών στις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες, στηρίζονται στη χρηματοδότηση του Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. Το πρόβλημα με τη συνεχιζόμενη κατάρτιση είναι, κατ'αντιστοιχία, ότι οι δομές στήριξης, διρεύνησης των αναγκών, κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης, αναπτύσσονται και εξαντλούνται στο πλαίσιο της κοινοτικής χρηματοδότησης”.

(Γνώμη 17/Ιούνιος 1998, σελ. 6-7-Επαγγελματική Κατάρτιση).

4. “Ειδικότερα στην Ελλάδα, το σύστημα επαγγελματικής κατάρτισης χαρακτηρίζεται από ακαμψία και ανεπάρκεια τόσο ως προς την προσαρμοστικότητα των αποκτώμενων γνώσεων και ικανοτήτων στην αγορά, όσο και ως προς το συσχετισμό προσφερομένων ειδικοτήτων και νέων αναγκών που δημιουργούνται. Απαιτούνται, λοιπόν, ιδιαίτερα μέτρα και πολιτικές που θα στοχεύουν:

- στην αναβάθμιση του ρόλου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης,
- στη σύνδεση των προγραμμάτων της αρχικής με εκείνη της συνεχιζόμενης κατάρτισης,
- στην ενίσχυση των δομών κατάρτισης των επιχειρήσεων και οργανισμών,
- στον εκσυγχρονισμό των προγραμμάτων κατάρτισης κατά τομέα, κλάδο και περιοχή,
- στη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (περιεχόμενο προγραμμάτων, εκπαιδευτές, δείκτες ελέγχου αποτελεσματικότητας),
- στη δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης της εξέλιξης των επαγγελματιών και αντίστοιχης αναμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων με συστηματικό τρόπο,
- στην ενίσχυση του επαγγελματικού προσανατολισμού των νέων, με την ίδρυση μηχανισμών συμβουλευτικής και πληροφόρησης για τις οικονομικές και επαγγελματικές δραστηριότητες, για την αγορά εργασίας και για τη μετάβαση των νέων από το σχολείο στη ζωή του ενήλικα,

- στην ενίσχυση της δια βίου κατάρτισης και της αυτομάθησης μέσω της δημιουργίας των αναγκαίων προϋποθέσεων (π.χ. προσαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, παροχή εκπαιδευτικής αδειας),

- στη δημιουργία μηχανισμών σύνδεσης της συνεχιζόμενης κατάρτισης ανέργων με τις πολιτικές απασχόλησης,

- στη θέσπιση ενός Ενιαίου Συστήματος Πιστοποίησης και Αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και δεξιοτήτων που αποκτούν οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από τη μαθησιακή διαδικασία που ακολούθησαν για την απόκτησή τους,

- στην ουσιαστική εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στο πλέγμα διοίκηση-διαχείριση-αξιολόγηση, ώστε να αποκατασταθεί η πραγματική ισορροπία προσφοράς και ζήτησης υπηρεσιών κατάρτισης και να δημιουργηθεί το αναγκαίο περιβάλλον και πλαίσιο, μέσα στο οποίο θα λειτουργήσει η επαγγελματική κατάρτιση ως μέσο για την προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού στις ανάγκες και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, με στόχο τη διατήρηση και αύξηση βιώσιμων θέσεων εργασίας”.

(Γνώμη 17/Ιούνιος 1998, σελ. 16, στοιχ.IV- Επαγγελματική Κατάρτιση).

5. “Οι διαπιστώσεις και οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν παραπάνω έχουν ήδη ωθήσει τα Υπουργεία Εργασίας και Παιδείας, κατά τον τελευταίο χρόνο, στην ανάληψη, είτε αυτόνομα, είτε από κοινού, δράσεων για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Έχει σημειωθεί, ωστόσο, μεγάλη καθυστέρηση στο ζήτημα αυτό, ενώ παραμένει έντονη η ανάγκη συντονισμού των επιμέρους δράσεων.

Στην κατεύθυνση αυτή η Ο.Κ.Ε. προτείνει τη δημιουργία Εθνικής Επιτροπής Επιτελικού Χαρακτήρα, αρμόδιας για το σχεδιασμό των σχετικών πολιτικών επαγγελματικής κατάρτισης και την παρακολούθηση της υλοποίησής τους από τους εμπλεκόμενους φορείς, με διατύπωση προτάσεων επί των αποκλίσεων που διαπιστώνονται. Η Εθνική αυτή Επιτροπή θα πρέπει να λειτουργεί στη βάση της τριμερούς και ισότιμης συμμετοχής των εκπροσώπων της Πολιτείας, των εργοδοτών και των εργαζομένων, με κατάλληλη επιστημονική και γραμματειακή υποστήριξη.

Ένας νέος Εθνικός Σχεδιασμός προϋποθέτει ένα ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο που να επιτρέπει αυτοτέλεια και αυτονομία στην προσφορά και στη ζήτηση επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι πολιτικές για την αρχική κατάρτιση πρέπει να συνδέονται άμεσα με την αγορά εργασίας, μέσω μιας “αλυσίδας” ενεργειών, όπως μιας εθνικής στρατηγικής επαγγελματικού προσανατολισμού, της ενίσχυσης της σχέσης εκπαίδευσης-παραγωγής (π.χ. μαθητεία) κ.λπ.

Παράλληλα και συμπληρωματικά προς την παραπάνω βασική πρότασή της, η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι για την βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης απαιτείται η υιοθέτηση νέων πολιτικών, των οποίων η χάραξη, η εφαρμογή και η υλοποίηση θα πρέπει να γίνεται με συμμετοχή των κοινωνικών φορέων. Οι πολιτικές και τα μέτρα που προτείνει η Ο.Κ.Ε. είναι τα εξής:

- Συντονισμός των πολιτικών κατάρτισης με τις ανάγκες της παραγωγής, της αγοράς εργασίας και την απασχόληση. Συγκεκριμένα, οι πολιτικές κατάρτισης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους το περιεχόμενο των σύγχρονων επαγγελμαμάτων και ειδικεύσεων.

- Προώθηση ενιαίας στρατηγικής επαγγελματικής κατάρτισης κατά τομέα παραγωγής (πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή), με ιδιαίτερη μέριμνα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους, σύμφωνα με τις γενικότερες πολιτικές που αφορούν την άσκηση των οικονομικών δράσεων και τις προοπτικές ανάπτυξης των τομέων αυτών και με εξειδίκευση σε κλαδικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι πολιτικές της κατάρτισης θα λαμβάνουν υπόψη της στρατηγική επενδύσεων και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και θα εξειδικεύονται, στο στάδιο εφαρμογής τους, από τα αρμόδια όργανα. Εργαλείο για την προώθηση αυτής της στρατηγικής είναι η διασφάλιση της διαδικασίας αμφίδρομης πληροφόρησης, ανατροφοδότησης, αξιολόγησης και υποβολής προτάσεων μέσω της συμμετοχής των κοινωνικών φορέων.

- Σύνδεση και συσχέτιση της αρχικής με τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές πολιτικές και τις πολιτικές προώθησης της απασχόλησης. Ήδη, σε αυτό το πεδίο, αναπτύσσονται πρωτοβουλίες συνεργασίας του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Εργασίας σε ζητήματα επαγγελματικού προσανατολισμού, μέσω Ε.Κ.Ε.Π. Απέναντι στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου, θα πρέπει η αρχική επαγγελματική υποδομή, υπό τη μορφή γενικής ειδίκευσης, που μέσα από τη μαθητεία θα εξειδικεύεται και θα αποκτά συγκεκριμένο περιεχόμενο, το οποίο θα αναπροσαρμόζεται και θα εκσυγχρονίζεται μέσα από τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση. Οι εξειδικεύσεις αυτές γίνονται για να προσανατολίζονται οι απαιτούμενες γενικές και επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες στις ανάγκες και απαιτήσεις των τα-

χέως μεταβαλλόμενων επαγγελματιών. Η άσκησή τους γίνεται τόσο για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας, όσο και για την προσαρμογή στην ταυτόχρονα και παράλληλα εξελισσόμενη κοινωνία, μέσα στην οποία ζούν και δραστηριοποιούνται οι εργαζόμενοι.

- Θέσπιση ενός ευρύτερου συστήματος μαθητείας, ως της πλέον αποτελεσματικής μορφής προσαρμογής των γνώσεων στις ανάγκες της παραγωγής και των επιχειρήσεων.

- Δημιουργία ενός ενιαίου συστήματος επαγγελματικής πιστοποίησης, όπου θα εντάσσονται τα διάφορα επίπεδα και μορφές επαγγελματικής κατάρτισης, ανάλογα με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που παρέχουν και σύμφωνα με τα συνεχώς εξελισσόμενα επαγγέλματα και ειδικεύσεις. Το Ενιαίο Σύστημα Πιστοποίησης θα πρέπει να συντονίζεται και να υλοποιείται από ένα όργανο επιτελικού σχεδιασμού.

- Ανάπτυξη ενιαίου και διαρκούς συστήματος εκπαίδευσης των εκπαιδευτών.

- Δημιουργία Τράπεζας Δεδομένων, στην οποία θα υπάρχουν τα τελευταία στοιχεία, καινοτομίες και εξελίξεις για θέματα απασχόλησης και κατάρτισης στην Ε.Ε., αλλά και γενικότερα, και η οποία, παράλληλα, θα συντονίζει τόσο τα υπάρχοντα ηλεκτρονικά δίκτυα πληροφόρησης και τεκμηρίωσης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, όσο και τη ροή της πληροφόρησης προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και κάθε ενδιαφερόμενο.

Είναι φανερό ότι πολλοί από τους ήδη υπάρχοντες φορείς και όργανα επαγγελματικής κατάρτισης καλύπτουν, τυπικά τουλάχιστον, μέρος των προτεινόμενων πολιτικών και μέτρων. Γι' αυτό πρέπει να αναζητηθεί ο συντονισμός του έργου και των θεσμικών αρμοδιοτήτων τους, η αναβάθμιση και η αποτελεσματικότερη λειτουργία τους".

(Γνώμη 17/Ιούνιος 1998, σελ. 19-20, στοιχ.ΙΙΙ- Επαγγελματική Κατάρτιση).

6. "Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι κύριες προτεραιότητες που πρέπει να υπηρετηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι οι εξής: Η επιλογή ως μίας από τις κύριες μορφές επένδυσης των διαρθρωτικών πολιτικών της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό, ώστε η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση να παρέχουν τόσο στους νέους όσο και στους ενήλικες την απρόσκοπτη είσοδο ή επανείσοδο στην αγορά εργασίας, τη διατήρηση των θέσεων εργασίας που κατέχουν και την επιτυχή αντιμετώπιση των πιθανών εργασιακών δυσχερειών σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Μέσα στα πλαίσια αυτά πρέπει να δοθεί ειδικότερη προσοχή και να καταβληθεί ιδιαίτερη φροντίδα για τις περισσότερο μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού (νέοι, γυναίκες, άτομα με ειδικές ανάγκες, μετανάστες, εθνικές μειονότητες, μακροχρόνιοι άνεργοι και κοινωνικών αποκλεισμένοι)".

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 15-16, στοιχ.5, εδ.β'- Ατζέντα 2000- Διαρθρωτικά Ταμεία).

ΕΝΟΤΗΤΑ X

Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

1. “Η αειφόρος αναπτυξιακή διαδικασία είναι αποτέλεσμα μιας ισορροπημένης σχέσης μεταξύ ανάπτυξης, φυσικού περιβάλλοντος και φυσικών πόρων. Δεν πρόκειται απλώς για μια διαδικασία ανάπτυξης που δεν μολύνει το περιβάλλον, αλλά για έναν τρόπο ανάπτυξης που χρησιμοποιεί τους φυσικούς πόρους με επίγνωση της σπανιότητάς τους και με πρόνοια για τις επόμενες γενεές. Η Ο.Κ.Ε. σημειώνει ότι το περιβάλλον επιδρά εντονότερα στις προοπτικές ανάπτυξης στρατηγικών τομέων της οικονομίας μας όπως ο τουρισμός, ο αγροτικός τομέας, ο ενεργειακός τομέας κ.ο.κ. Επίσης, μια αειφόρος αναπτυξιακή πορεία επιτυγχάνεται με την υιοθέτηση μιας περιβαλλοντικής πολιτικής που διαφυλάσσει και τα συμφέροντα του καταναλωτή.

Επίσης σημειώνεται, ότι η Ελλάδα διαθέτει μια τεράστια βιοποικιλότητα, εξαιρετικά εύθραυστη στις αναπτυξιακές παρεμβάσεις. Ειδικότερα, για τον ελληνικό χώρο πρέπει να σημειωθούν: η εντατικοποίηση της γεωργίας λόγω της μικρής έκτασης των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και του μεγάλου σχετικά αριθμού αγροτών (η οποία οδηγεί σε εξάντληση των εδαφών και των υπόγειων υδάτων σε πολλές περιοχές της χώρας), η συγκέντρωση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε ελάχιστα αστικά κέντρα (κυρίως στην περιοχή Αθήνας και Θεσσαλονίκης), η πλημμελής περιβαλλοντική προστασία, η άναρχη δόμηση και η απουσία αυστηρής νομοθεσίας για τις χρήσεις γής κ.λπ. Η Ο.Κ.Ε. συνεπώς, θεωρεί ότι η Ελλάδα έχει μεγαλύτερη δυσκολία εν-

σωμάτωσης της αειφορίας και της περιβαλλοντικής προστασίας στην αναπτυξιακή της διαδικασία, από αυτήν των άλλων χωρών-μελών της Ε.Ε.”.

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 15, στοιχ.4- Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου).

2. “Προκειμένου για επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται για περιβαλλοντικούς λόγους σε θεσμοθετημένες περιοχές οργανωμένης εγκατάστασης βιομηχανικών δραστηριοτήτων, θεωρούνται επιλέξιμες για ενίσχυση οι δαπάνες για αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγηση του υφιστάμενου εξοπλισμού.

Η Ο.Κ.Ε. προτείνει να θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες αποσυναρμολόγησης-επανασυναρμολόγησης υφιστάμενου εξοπλισμού όχι μόνον για την περίπτωση επιχειρήσεων που μετεγκαθίστανται για περιβαλλοντικούς λόγους αλλά και για όσες πράττουν τούτο για αποδεδειγμένους (τεκμηριωμένους) λόγους βιωσιμότητας που οφείλονται στην περιοχή εγκατάστασής τους. Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει, ωστόσο, ότι μια επιχείρηση μπορεί να οδηγηθεί σε απόφαση για μετεγκατάστασή της και εξαιτίας άλλων αιτιών που επηρεάζουν τη βιωσιμότητά της και θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο ή ακόμα αποκλείουν την επιβίωσή της. Εφόσον οι λόγοι αυτοί αποδεδειγμένα οφείλονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση, η Ο.Κ.Ε. προτείνει οι δαπάνες που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την μετεγκατάσταση του υφιστάμενου εξοπλισμού να θεωρούνται και στην περίπτω-

ση αυτή επιλέξιμες για ενίσχυση. Επιπροσθέτως, σε ότι αφορά την υποχρέωση μετεγκατάστασης σε θεσμοθετημένες ΒΕΠΕ (βιομηχανικές επιχειρηματικές περιοχές), ΒΙΟΠΑ ή άλλης μορφής επιχειρηματική συγκέντρωση, όπως προβλέπεται στο σχετικό νόμο, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να ισχύουν οι σχετικές εξαιρέσεις που προβλέπονται στην γενική εφαρμογή του νόμου. Αυτό, έχει ιδιαίτερη σημασία για τις περιπτώσεις μετεγκαταστάσεως για περιβαλλοντικούς λόγους, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν σε αυτήν την περίπτωση, αν και απαραίτητες για την εθνική οικονομία, δεν είναι πάντα ευπρόσδεκτες σε βιομηχανικές ή βιοτεχνικές περιοχές”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 11, αρ.3.1 εδ.α vii - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

3. “Η ανάγκη διαμόρφωσης στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης συνεπάγεται σχεδιασμό οικονομικής ανάπτυξης με παράλληλη μέριμνα την προστασία του περιβάλλοντος, γεγονός το οποίο εκφράζεται διεθνώς ή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης από μια σειρά βασικών αξόνων, όπως :

- το πρωτόκολλο του Κυότο για την μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου,
- το πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τη σταδιακή απόσυρση βιομηχανικών αερίων, που αποικοδομούν τη στοιβάδα του όζοντος στην ανώτερη ατμόσφαιρα,
- το 5ο Πρόγραμμα Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Περιβάλλον “Στόχος η Αειφορία”,
- την ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Λευκή Βίβλος για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας),

- την οδηγία της Ε.Ε. για τα υλικά συσκευασίας,

- τον Κανονισμό 880/92 για την περιβαλλοντική σήμανση των προϊόντων (eco label),

- το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS).

Οι παραπάνω άξονες οδήγησαν στην αναγκαιότητα σχεδιασμού ολοκληρωμένων πολιτικών που κατατείνουν στην εξυπηρέτηση δύο στόχων, οι οποίοι σε μια πρώτη προσέγγιση ίσως να μην εμφανίζονται σαν συμβατοί καθώς το επιπρόσθετο κόστος, το οποίο συνεπάγεται η εφαρμογή περιβαλλοντικής πολιτικής επιβραδύνουν την οικονομική ανάπτυξη.

Ειδικότερα, για την περίπτωση της βιομηχανίας, η οποία είναι σημαντικός παράγων περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, έχει υποστηριχθεί εκτεταμένα ότι το κόστος από την εφαρμογή σε αυτήν περιβαλλοντικής πολιτικής που να υπακούει στις αρχές της αειφορίας θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητά της.

Με δεδομένο ότι το διεθνές περιβάλλον διαμορφώνει συνθήκες, οι οποίες σηματοδοτούν την εισαγωγή της περιβαλλοντικής παραμέτρου στις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής σχετικά με την ελληνική βιομηχανία, στόχος του παρόντος είναι η διαμόρφωση μιας συνδυασμένης δέσμης παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης με βασική επιδίωξη η εφαρμοζόμενη περιβαλλοντική πολιτική όχι μόνον να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις σε όρους ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, αλλά να καταστεί δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ως μοχλός βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι τόσο ο αναπτυξιακός νόμος όσο και το τρέχον ΕΠΒ, καθώς και η Πρωτοβουλία RETEX είχαν ήδη προβλέψει παρεμβάσεις υποστηρικτικές προς την επίτευξη περιβαλλοντικής συμβατότητας της ελληνικής μεταποίησης (ειδικές επενδύσεις Ν. 1892-2601, εισαγωγή καθαρών τεχνολογιών μέσω της δράσης 3.2 του ΕΠΒ, κ.λπ.), ενώ ανάλογες επενδύσεις που είχαν περισσότερο τον χαρακτήρα ενίσχυσης των περιβαλλοντικών υποδομών για τη βιομηχανία υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του μέτρου 1.2 του ΕΠΒ (Δράση 1.2.2.). Τέλος, η ενθάρρυνση παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και εισαγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας συνέτειναν έστω και έμμεσα προς την ίδια κατεύθυνση.

Η τελευταία πενταετία έδωσε, κατά συνέπεια, τη δυνατότητα εντατικοποίησης των προσπαθειών για ανάληψη περιβαλλοντικών επενδύσεων που εξυπηρετούν την ελληνική βιομηχανία. Παρά ταύτα, τα αποτελέσματα δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν σαν ικανοποιητικά, τόσο λόγω των καθυστερήσεων που χαρακτήρισαν την έναρξη υλοποίησης του ΕΠΒ, όσο και εκ του γεγονότος ότι οι ίδιοι οι επενδυτές παρά την προϊούσα περιβαλλοντική ευαισθητοποίησή τους είχαν στραμμένη την προσοχή κυρίως στην υλοποίηση περιβαλλοντικών επενδύσεων που στόχευαν στην καταπολέμηση της προκαλούμενης ρύπανσης, με απώτερο στόχο την απόκτηση συμβατότητας προς τις θεσμοθετημένες εθνικές ή Κοινοτικές προδιαγραφές ποιότητας αέρος, νερών, κ.λπ., παραβλέποντας την ανάγκη υλοποίησης παρεμβάσεων για πρόληψη της ρύπανσης μέσω της εισαγωγής καθαρών τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία.

Επιπλέον σημειώνουμε πως, οι καθυστερήσεις οι οποίες χαρακτήρισαν την πορεία της εθνικής νομοθεσίας σε ότι αφορά μια πολιτική για τα υλικά συσκευασίας, δεν κατέστησαν δυνατή την εγκατάσταση ενός πλαισίου κανόνων οι οποίοι θα επέτρεπαν σε υποψήφιους επενδυτές την σχεδίαση επενδύσεων, που θα υπηρετούσαν τις εξ'αυτής της νομοθεσίας απορρέουσες νέες ανάγκες. Τέλος, σημαντικές ελλείψεις εξακολουθούν να υπάρχουν σε ό,τι αφορά τις περιβαλλοντικές υποδομές σε περιοχές οργανωμένων βιομηχανικών συγκεντρώσεων, που κυμαίνονται από πλήρη έλλειψη μέχρι απουσία συμπληρωματικών έργων απαραίτητων για τη λειτουργία τους, ενώ το θέμα της οργανωμένης μετεγκατάστασης ρυπαιουσών δραστηριοτήτων από το λεκανοπέδιο Αττικής και συγκεκριμένα των βυρσοδεψιών, της οποίας η ολοκλήρωση προεβλέπετο κατά την περίοδο εφαρμογής του τρέχοντος Ε.Π.Β., μετατίθεται χρονικά, περιοριζόμενη μέχρι σήμερα αποκλειστικά σε μελετητικό έργο.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την έμφαση την οποία δίδει το σχεδιαζόμενο ΕΠΜΥ στην υλοποίηση δράσεων που θα καλύψουν το παρουσιαζόμενο σήμερα περιβαλλοντικό έλλειμμα και οι οποίες εκφράζονται είτε μέσω ειδικών επενδύσεων που αφορούν κατά κύριο λόγο μεμονωμένες μονάδες ή παραγωγικές διαδικασίες, είτε μέσω επενδύσεων υποδομής, τόσο υπό την στενή όσο και υπό την ευρεία έννοια, με παράλληλη προσαρμογή των παραπάνω στις νέες θεσμικές εξελίξεις”.

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 21-22, στοιχ. Β.1.- Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ XI

ΟΙ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΣΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. “Η προσδοκώμενη οικονομική ανάπτυξη ... δυσχεραίνεται από περιττές γραφειοκρατικές διαδικασίες, οι οποίες δημιουργούν ανασταλτικούς παράγοντες για την ομαλή λειτουργία της αγοράς, αυξάνουν το ενδεχόμενο ύπαρξης αδιαφανών συναλλαγών και προκαλούν ζημιολύστες κα-
θυστερήσεις”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 7 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

2. “Προβλέπεται οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στο νόμο επενδύσεων παραγωγικής ηλεκτρικής ενέργειας ή συμπαραγωγής να συνοδεύονται υποχρεωτικά από την σχετική έγκριση άδειας εγκατάστασης του Υπουργείου Ανάπτυξης βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

Η απόκτηση της παραπάνω αδειάς τουλάχιστον με βάση τα μέχρι σήμερα ισχύοντα στοιχειοθετεί μια εξαιρετικά επίπονη και χρονοβόρα σειρά γραφειοκρατικών διαδικασιών τις οποίες καλείται να υποστεί ο υποψήφιος επενδυτής. Πιστεύουμε ότι θα ήταν χρήσιμο και σε αυτή την περίπτωση να ισχύει ότι και στο εδάφιο β' της ίδιας παραγράφου. Δηλαδή να διαβιβάζεται ο φάκελος από το ΥΠ.ΕΘ.Ο. στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης εκ παραλλήλου με την θέσπιση κάποιου καταληκτικού χρονικού ορίου σε ότι αφορά τη σχετική γνωμοδότηση.

Στην περίπτωση που το χρονικό

όριο του ενός μηνός που προβλέπεται για όλες τις άλλες ανάλογες περιπτώσεις θεωρείται μικρό, τούτο θα μπορούσε να αναπροσαρμοσθεί με παράλληλη αναπροσαρμογή της προθεσμίας για έγκριση των συγκεκριμένων επενδύσεων από το ΥΠ.ΕΘ.Ο”.

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 19-20, αρ.παρ.6.25, εδ.α - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

3. “Στην παράγραφο αυτή παρατίθενται οι διαδικασίες και αρμοδιότητες για την ένταξη επενδύσεων στο καθεστώς ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής ή/και επιδότησης τόκων, καθώς και για ένταξη προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης, στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.

Οι ρυθμίσεις οι οποίες εμπεριέχονται στα εδάφια α' έως σ' της παραπάνω παραγράφου επιβαρύνουν υπέρμετρα μια διαδικασία η οποία μέχρι σήμερα ήταν ιδιαίτερα απλουστευμένη και συγκέντρωνε το ενδιαφέρον μεγάλου αριθμού επενδυτών. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι με τα προτεινόμενα θεσπίζεται πληθώρα επενδυτικών αντικινήτρων λόγω των υπεισερχομένων γραφειοκρατικών και εγκριτικών διαδικασιών.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι για τους επενδυτές οι οποίοι κάνουν χρήση αποκλειστικά και μόνον των ενισχύσεων που σχετίζονται με φορολογικές απαλλαγές, θα πρέπει να διατηρηθούν τα προβλεπόμενα στον μέχρι πρότινος ισχύοντα Αναπτυξιακό Νό-

μο, πολλώ δε μάλλον εάν λάβει κανείς υπόψη ότι δεν είχαν εμφανισθεί προβλήματα στην εφαρμογή του ως προς αυτό το σημείο.

Οι διαδικασίες της παραγράφου 24 μπορεί να υιοθετηθούν καθ'ολοκληρία μόνο για τις περιπτώσεις που ο επενδυτής συνδυάζει το κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής με αυτό της επιδότησης τόκων. Τέλος, μερική εφαρμογή των προβλεπομέ-

νων μπορεί να ισχύει για τις περιπτώσεις υλοποίησης ειδικών επενδύσεων αποκλειστικά με χρήση φορολογικών κινήτρων (πιστοποίηση του χαρακτήρα της επένδυσης από ΓΓΕΤ, ΥΠΕΧΩΔΕ, Γενική Γραμματεία Ενέργειας)".

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 21-22, αρ.παρ.8.24 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

ΕΝΟΤΗΤΑ XII

Η ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ

1. “Σε σχέση με τη μεθοδολογία εφαρμογής, παρακολούθησης και αξιολόγησης των προγραμμάτων η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει τα παρακάτω: Στις προτάσεις της η Επιτροπή διατυπώνει μια σειρά νέων προσανατολισμών που αποσκοπούν :

- στον επαναπροσδιορισμό της διανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρχών που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή των προγραμμάτων,

- στην επέκταση και ενίσχυση εταιρικών διευθετήσεων,

- στην επανεστίαση της ευθύνης της Κοινότητας στο θέμα της εφαρμογής διαρθρωτικών πολιτικών με μεγαλύτερη αποκέντρωση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Σε γενικές γραμμές η Ο.Κ.Ε. επικροτεί αυτούς τους νέους προσανατολισμούς, λαμβάνοντας υπόψη τη σημερινή δυσκαμψία σε θέματα διαχείρισης, όπως ε-

πίσης και τον υπερβολικά υψηλό αριθμό προγραμμάτων και δράσεων”.

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 22, στοιχ.20 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

2. “Τα νέα προγράμματα, όπως παρουσιάζονται από την Επιτροπή, θα στηρίζονται σε μια νέου τύπου σχέση με τα κράτη-μέλη, τα οποία θα αποκτήσουν στο μέλλον διευρυμένη επιχειρησιακή ευθύνη σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των δράσεων. Με λίγα λόγια, δεν θα εμφανίζεται πλέον μια μορφή συνδιαχείρισης που θα αναλαμβάνεται από την Επιτροπή και τις εθνικές διοικήσεις, αλλά ένας νέος προσδιορισμός αρμοδιοτήτων στη βάση μια μεγαλύτερης αποκέντρωσης, γεγονός το οποίο επιτάσσει καλύτερες διαδικασίες αξιολόγησης”.

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 23, στοιχ.22, εδ.α - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

ΕΝΟΤΗΤΑ XIII

Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

1. “Σε σχέση με την αρχή της εταιρικής σχέσης, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει και προτείνει τα παρακάτω: Η σύνδεση και συνοχή της ευρωπαϊκής πολιτικής για την απασχόληση με τις αντίστοιχες εθνικές στρατηγικές δεν μπορεί παρά να στηρίζεται στην ενεργό συμμετοχή και σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων. Σε ένα ευρύτατο φάσμα ζητημάτων οι κοινωνικοί εταίροι μοιράζονται το ενδιαφέρον και την ευθύνη:

- στην ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη,
- στις τοπικές πρωτοβουλίες για την απασχόληση,
- στα τοπικά σύμφωνα απασχόλησης,
- στην ανάπτυξη των ανθρώπινου δυναμικού,
- στα μέτρα για την αγορά εργασίας,
- στον αγώνα κατά του κοινωνικού αποκλεισμού,
- στην αντιμετώπιση της μακροχρόνιας ανεργίας.

Σε όση έκταση η εφαρμογή των διαρθρωτικών πολιτικών στηρίζεται στην αρχή της εταιρικής σχέσης, συμβάλλει στη δημιουργία νέων περιφερειακών δικτύων και συνεπώς στη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των πολιτικών για την απασχόληση. Με τις προτάσεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τη μεταρρύθμιση των κανονισμών των διαρθρωτικών ταμείων, επιχειρεί να δώσει αυξημένες αρμοδιότητες στα κράτη-μέλη και στους φορείς κατά την ε-

φαρμογή των συναφών σχεδίων (βλ. Και πιο κάτω παρ. 22α). Η μεταφορά αυτή αρμοδιοτήτων όμως, πρέπει να συνοδευθεί από εταιρική σχέση υψηλότερης ποιότητας τόσο σε σχέση με τον καθορισμό των προτεραιοτήτων όσο και σε σχέση με την παρακολούθηση της εκτέλεσης και την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των διαρθρωτικών σχεδίων και προγραμμάτων.

- Μέσα στα πλαίσια των πιο πάνω παρατηρήσεων η Ο.Κ.Ε. κρίνει ως αναγκαίο τον επανακαθορισμό της εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών-μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την έννοια, όμως, ότι ο επανακαθορισμός αυτός αναφέρεται τόσο στο εσωτερικό των κρατών-μελών όσο και στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Θα πρέπει να διασαφηνισθεί ο ρόλος της Επιτροπής και των κρατών-μελών. Η Επιτροπή, με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους-μέλους, θα αποφασίσει για τις αναπτυξιακές στρατηγικές και προτεραιότητες, ενώ τα κράτη-μέλη και οι περιφέρειες θα αποφασίζουν για την υλοποίηση του προγραμματισμού, την διαχείριση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των προγραμμάτων.

- Η ανάγκη σαφούς προσδιορισμού και αναβάθμισης της εταιρικής σχέσης επιβάλλει την τροποποίηση του άρθρου 4 του Κανονισμού 2081-1993 που σημαίνει ότι η εταιρική σχέση πρέπει να καθορίζεται στον Κανονισμό και όχι από εθνικούς κανόνες και πρακτικές των κρατών-μελών. Σημαίνει, ακόμη, ότι με τους Κανονισμούς πρέπει να επιλεγούν κοινά κριτήρια για τα διαρθρωτικά σχέδια και για την λειτουργία των διαφόρων Επιτροπών».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 21-22, στοιχ.19 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

ΕΝΟΤΗΤΑ XIV

ΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Γ΄ ΚΠΣ

«Στο υπό επεξεργασία Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης παραλείπεται οποιαδήποτε αναφορά στο νέο δεσμευτικό πλαίσιο άσκησης οικονομικής πολιτικής από χώρες της Ε.Ε. και συνεπώς και από την Ελλάδα. Η ευρωπαϊκή κεντρική Τράπεζα σχεδιάζει την ενιαία νομισματική πολιτική για το σύνολο της ζώνης του ευρώ. Αντιθέτως, η δημοσιονομική πολιτική αποτελεί αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων, με την προϋπόθεση, όμως, ότι δεν αποκλίνει από τις αντίστοιχες διατάξεις της Συνθήκης και από τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ο καθορισμός των μισθών (και μάλιστα σε εθνικό, περιφερειακό, τομεακό ή ακόμη και πιο αποκεντρωμένο επίπεδο) εξακολουθεί να ανήκει στον κύκλο ευθύνης των κοινωνικών εταίρων. Τέλος, η αρμοδιότητα και ευθύνη για την προώθηση των αναγκαίων διαρθρωτικών πολιτικών ανήκει στις εθνικές κυβερνήσεις.

Ειδικότερη ανάλυση των πιο πάνω ουσιαστικών αλλαγών στο πλαίσιο άσκησης οικονομικής αναπτυξιακής πολιτικής επιβάλλει να επισημανθούν ακόμη και τα εξής:

- Τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ έχουν μια ενιαία νομισματική πολιτική που ασκείται από την ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Η νομισματική πολιτική είναι αποκεντρωμένη και αποτελεί αρμοδιότητα των εθνικών Κεντρικών Τραπεζών, η διατύπωση όμως, της πολιτικής αυτής, ο καθορισμός των κατευθυ-

νηρίων γραμμών εφαρμογής της και ο συντονισμός της εφαρμογής αυτής ανήκουν στην αρμοδιότητα της ΕΚΤ. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 105 της Συνθήκης πρωταρχικός στόχος της ΕΚΤ είναι η σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ.

- Οι διατάξεις των άρθρων 104 (απαγόρευση νομισματικής χρηματοδότησης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων των δημοσιονομικών ελλειμμάτων), 104Α (απαγόρευση προνομιακής πρόσβασης του δημοσίου τομέα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα), 104Β (εισαγωγή της ρήτρας μη ευθύνης και μη ανάληψης των υποχρεώσεων του δημόσιου τομέα) και 104Γ (αποφυγή υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων) της Συνθήκης περιορίζουν τη δυνατότητα των εθνικών κυβερνήσεων στην άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής.

- Στο ψήφισμα του Άμστερνταμ για την ανάπτυξη και την απασχόληση «οι κοινωνικοί εταίροι είναι υπεύθυνοι για να συμβιβάσουν την υψηλή απασχόληση με τις κατάλληλες μισθολογικές διευθετήσεις και για να καθορίσουν ένα σωστό θεσμικό πλαίσιο που θα διέπει τη διαμόρφωση των τιμών». Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου για την επίτευξη των στόχων αυτών κρίνεται αποφασιστικός και ακριβώς, λόγω της διαπίστωσης αυτής στους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής τονίζεται η αναγκαιότητα ανάπτυξης του διαλόγου αυτού.

- Επίσης, συμμετοχή στον κα-

θορισμό των μισθών έχουν και οι εθνικές κυβερνήσεις. Πρώτον, επειδή αποτελούν ένα πολύ σημαντικό εργοδότη και δεύτερον, επειδή θέτουν το μακροοικονομικό πλαίσιο και τους κανόνες που διέπουν την αγορά εργασίας αλλά και τις ενέργειες των κοινωνικών εταίρων.

- Η θέσπιση της ONE οδήγησε στην ανάγκη στενότερης ευρωπαϊκής εποπτείας και συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών-μελών. Ο στενότερος όμως, αυτός συντονισμός απαιτείται τόσο μεταξύ των κρατών-μελών όσο και μεταξύ των διαφόρων παραγόντων που εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης (11-12 Δεκεμβρίου 1998) αναφέρθηκε στην ανάγκη εμβάθυνσης και ενίσχυσης του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών και καθιέρωσης ενεργού διαλόγου μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων φορέων (συμπεριλαμβανομένων και των ευρωπαϊών κοινωνικών εταίρων).

- Τα προβλεπόμενα από τη Συνθήκη μέσα για το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ποικίλλουν. Στο επίκεντρο, όμως, της διαδικασίας συντονισμού των οικονομικών πολιτικών βρίσκονται οι γενικοί προσανατολισμοί των πολιτικών αυ-

τών του άρθρου 103 παρ. 2 της Συνθήκης. Στην έννοια, επίσης, του συντονισμού υπάγεται και η στενή παρακολούθηση των οικονομικών πολιτικών και εξελίξεων σε κάθε κράτος-μέλος και στην Κοινότητα μέσα σε ένα πλαίσιο πολυμερούς εποπτείας. Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης ζήτησε από το Συμβούλιο να επιδιώξει την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των κατευθυντηρίων αρχών για την απασχόληση και των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών. Στο ίδιο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης επιτεύχθηκε συμφωνία για την εξωτερική εκπροσώπηση της Ε.Ε., κατά τρόπο ώστε να είναι εφικτή η έκφραση μιας και μόνης ενιαίας άποψης σε θέματα νομισματικής και οικονομικής πολιτικής και με συνομιλητές του επιπέδου του G7 και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ).

- Ειδικότερα, για τις συμμετέχουσες χώρες στη ζώνη του Ευρώ και για την κάλυψη των αναγκών συντονισμού των οικονομικών τους πολιτικών συστάθηκε η ομάδα EURO-11 που εξελίχθηκε ήδη, σε χρήσιμο FORUM για διάλογο».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 26-27, στοιχ.1 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ XV

Η ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. «Η Ο.Κ.Ε. υπογραμμίζει πως η υλοποίηση του τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης εξαρτάται από τη δυνατότητα προσαρμογής στους νέους Κανονισμούς Λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ.6 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία)

2. «Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι τα προβλήματα ορθολογικής διαχείρισης των πόρων του Α΄ και Β΄ ΚΠΣ όσο και των Διαρθρωτικών και λοιπών Ταμείων, πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο εξάτασης μιας αυτοτελούς γνώμης της Ο.Κ.Ε. για το ζήτημα αυτό, στο πλαίσιο της γνωμοδότησης για το ελληνικό Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ), προκειμένου να βελτιστοποιηθούν τα αποτελέσματά τους ενόψει του Γ΄ ΚΠΣ».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 6 - Ατζέντα -Διαρθρωτικά Ταμεία)

3. «Η ανάγκη επίτευξης της μέγιστης αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών πολιτικών που στοχεύουν σε συγκεκριμένες περιφέρειες αλλά και στην αγορά εργασίας επιβάλλει και τη μέγιστη μέριμνα αποφυγής αποκλίνουσας (διπλής) προσέγγισης στα προγράμματα αυτά από τις εθνικές κυβερνήσεις και από την Ε.Ε. Ευρωπαϊκά και εθνικά διαρθρωτικά προγράμματα οφείλουν να έχουν κοινές και συγκλίνουσες προσεγγίσεις. Συνεπώς, η έννοια των ευρωπαϊκών ενισχύσεων δεν είναι η αντικατά-

σταση εθνικών προσπαθειών αλλά η αρωγή και η ενδυνάμωσή τους».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 19-20, στοιχ.15, εδ. Πρώτο - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία)

4. «Κατά την έγκριση των εθνικών σχεδίων για τις διαρθρωτικές πολιτικές είναι σκόπιμο να διερευνώνται και να συνεκτιμάται το κατά πόσον υπάρχει πρόβλεψη διάθεσης από τον κρατικό προϋπολογισμό συγκεκριμένου ποσοστού για τα υποβαλλόμενα προς έγκριση από την Ε.Ε. διαρθρωτικά προγράμματα, με στόχο να αποτρέπεται η αδυναμία εκτέλεσης των εγκρινομένων προγραμμάτων λόγω μη διάθεσης της προβλεπόμενης εθνικής συμμετοχής».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 20, στοιχ. 15, εδ. Τρίτο - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία)

5. «Η αξιοποίηση των πόρων του Γ΄ ΚΠΣ που θα αντληθούν για το τομεακό πρόγραμμα ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, επιβάλλεται να λειτουργήσει με κριτήρια καθαρώς αναπτυξιακής πολιτικής. Η απορρόφηση του συνόλου των πόρων είναι, ασφαλώς, όχι μόνο επιθυμητή αλλά και αναγκαία. Το κριτήριο όμως, της μέγιστης δυνατής απορρόφησης των πόρων οφείλει να συνδυάζεται αρρήκτως και διαρκώς με το κριτήριο της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας στην αναπτυξιακή αξιοποίηση των αντλούμενων πόρων. Σε καμία περίπτωση δεν είναι επιτρεπτό να απορροφώ-

νται πόροι για να χρησιμοποιηθούν και συνεπώς, σπαταληθούν για τη συντήρηση ή την αναπαραγωγή παρωχημένων και αντιπαραγωγικών δομών και θεσμών. Μόνο η επιδίωξη ανάδειξης και πολλαπλασιασμού του αριθμού των επιχειρήσεων με διεθνώς υψηλές επιδόσεις ανταγωνιστικότητας μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικώς στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας και να ενισχύσει την απασχόληση με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 29, στοιχ. 7 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

6. «Η διαπίστωση ότι ο βαθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας συναρτάται σε σοβαρό βαθμό με το ύψος των εισροών των κοινοτικών πόρων αλλά και με τον βαθμό αποτελεσματικότητας στην α-

ξιοποίησή τους, επιβάλλει την καταβολή της μέγιστης δυνατής προσπάθειας στην διασφάλιση των προϋποθέσεων της ορθολογικότερης αναπτυξιακής χρήσης των πόρων του τομεακού προγράμματος ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ. Επισημαίνεται ότι στο τομεακό αυτό πρόγραμμα και μεγάλη παραγωγικότητα μπορεί να επιδιωχθεί και επιτευχθεί αλλά και πεδίο ανάπτυξης διαδικασιών κοινωνικής συναίνεσης μπορεί να αναπτυχθεί. Εξάλλου, οι συνέπειες αυτές της αυξημένης παραγωγικότητας και της κοινωνικής συναίνεσης μπορούν να μεταφερθούν ευχερέστερα στο σύνολο της οικονομίας και της κοινωνίας, όταν έχει προηγηθεί η δημιουργία τους στον τομέα της μεταποίησης και των υπηρεσιών».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 29, στοιχ. 10 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

ΕΝΟΤΗΤΑ XVI

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

1. «Η Ο.Κ.Ε. προτείνει τη συμμετοχή εκπροσώπου της ΠΑΣΕΓΕΣ και της ΓΣΕΕ στην Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή και στην Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή του ΥΠ.ΕΘ.Ο., του ΕΟΜΜΕΧ. Επίσης, να συμμετέχει εκπρόσωπος της ΠΑΣΕΓΕΣ και στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του ΥΠ.ΑΝ. για επενδύσεις που αφορούν την πρωτογενή αγροτική παραγωγή καθώς και τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.

Επίσης σε περιφερειακό επίπεδο προτείνεται να συμμετέχει η τοπική Ε.Α.Σ. (Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών) και εκπρόσωπος της ΓΣΕΕ.

Επίσης στην Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή θα μπορούσε να συμμετέχει και με ένα (1) από τους δύο εμπειρογνώμονες σε θέματα αγροτικών βιομηχανικών επενδύσεων».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 21, αρ.παρ.8.19 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων)

2. «Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι στα όργανα ελέγχου του ΥΠ.ΕΘ.Ο., του ΥΠ.ΑΝ. και στα Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου να μετέχει εκπρόσωπος της ΓΣΕΕ».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 21, αρ.παρ. 8.21 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων)

3. «Η δυνατότητα αυτή παρέμβασης της ελληνικής κοινωνίας στο σύνολό της που εκφράζεται αποτελεσματικά μέσω

της Ο.Κ.Ε., είναι ένα θεσμικά κατοχυρωμένο βήμα συζήτησης και διαλόγου όλων των οργανωμένων οικονομικών και κοινωνικών φορέων της χώρας».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 39, στοιχ. 1 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία)

4. «Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί, όμως, ότι η κατάσταση του αναγκαίου και επιθυμητού μοντέλου ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου, δυσχερής, ασφαλώς, καθ'εαυτή, λόγω της πολύπλοκης διασύνθεσης του κοινοτικού χώρου, δεν μπορεί να είναι επιτυχής αν η προσπάθεια και οι συναφείς συζητήσεις περιορισθούν στο επίπεδο των κυβερνήσεων και των συλλογικών κοινοτικών οργάνων. Οι συζητήσεις πρέπει να διευρυνθούν και να επεκταθούν σε ολόκληρο το κοινωνικό σώμα, μέσω των οργανωμένων εκπροσωπήσεών του, που θα καταβάλλει τη συνεισφορά του, σε επίπεδο ιδεών, προτάσεων, προτεραιοτήτων και επιδιώξεών του, στην κοινή προσπάθεια οικοδόμησης του μοντέλου ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου».

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 9, στοιχ. 5 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου)

5. «Οι συζητήσεις αυτές οφείλουν να έχουν ως στόχο την επίτευξη αντίστοιχης κοινωνικής συμφωνίας που να περιλαμβάνει το σύνολο των κοινωνικών δυνάμεων. Η κοινωνική συμφωνία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κατάστροφη ενός αποτελεσματικού και αξιόπιστου

μοντέλου ανάπτυξης και πρέπει να εκτείνεται από τον προσδιορισμό των όρων και των ορίων του μοντέλου και τις τυχόν αναγκαίες αναθεωρήσεις του στην πορεία του χρόνου, μέχρι τον καθορισμό των συγκεκριμένων διαδικασιών εφαρμογής και υλοποίησης των επιμέρους σημείων του μοντέλου ανάπτυξης».

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 9, στοιχ. 6 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου)

6. «Η επίτευξη της αναγκαίας κοινωνικής συμφωνίας (ή, έστω, η προσέγγιση σε βασικές συνιστώσες της) μέσω της επιβαλλόμενης εκτεταμένης, αναλυτικής και σε βάθος συζήτησης μεταξύ όλων των κοινωνικών ομάδων, προϋποθέτει τον προηγούμενο εντοπισμό τόσο των συγκλίσεων όσο και των αποκλίσεων σε συγκεκριμένες αναπτυξιακές στοχεύσεις και την επιδίωξη σύμπτωσης όλων των κοινωνικών φορέων σε ένα ελάχιστο επίπεδο κοινής προσπάθειας για την υλοποίηση των βασικών στόχων του μοντέλου ανάπτυξης. Επειδή η προσπάθεια έχει ήδη ξεκινήσει από το 1993 και πρόκειται να ολοκληρωθεί στα μέσα του 1999 (Γερμανική Προεδρία), εκτιμάται ότι υπάρχει ακόμη χρόνος για την εμπλοκή στη συζήτηση όλων των κοινωνικών φορέων».

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ. 9, στοιχ. 7 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου)

7. «Στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τροποποίηση των Κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων υπάρχει μια πολύ σοβαρή καινοτομία: εγκαταλείπεται το σημερινό σύστημα συνδιαχείρισης των εθνικών κρατών και της Ε.Ε. των διαρθρωτικών σχεδίων και προγραμμάτων, και υιοθετείται ένα νέο σύστημα με το ο-

ποίο αναβαθμίζεται η ευθύνη των κρατών με ταυτόχρονη όμως συμμετοχή και των κοινωνικών φορέων.

Η μεταρρύθμιση αυτή αποτελεί, πράγματι, ουσιαστική προσπάθεια, οικοδόμησης ενός νέου μοντέλου συνεργασίας και σύμπραξης των κοινωνικών φορέων που καλούνται να συν-διαμορφώσουν τις συνιστώσες της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας σε ολόκληρο το φάσμα της οικονομικο-κοινωνικής δραστηριότητας. Με το νέο αυτό μοντέλο η εξουσία παραχωρείται από την Ε.Ε. στα κράτη και τους κοινωνικούς εταίρους που την συν-ασκούν.

Το εύρος της σύμπραξης των κοινωνικών φορέων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση μπορεί να οδηγήσει σε δράσεις και επιλογές:

- μέτρων για την περιφερειακή ανάπτυξη,
- αποτελεσματικής χρησιμοποίησης του εργατικού δυναμικού,
- απρόσκοπης αλλά και κοινωνικά αποδεκτής λειτουργίας της αγοράς εργασίας,
- αντιμετώπιση της ανεργίας».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 16, στοιχ. 17 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υψηρές)

8. «Η χάραξη και άσκηση συναινετικής βιομηχανικής πολιτικής πρέπει να είναι το ζητούμενο σήμερα. Αυτό σημαίνει ότι η πολιτική αυτή γίνεται αποδεκτή και στηρίζεται όχι μόνο από το κράτος αλλά και από τους κοινωνικούς φορείς. Για να επιτευχθεί μια παρόμοια στήριξη προαπαι-

τείται η δημιουργία ενός πλαισίου σχέσεων συνεργασίας επιχείρησης, εργαζομένων και κράτους, με στόχο την αξιοποίηση των υφισταμένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων αλλά και την ανάδειξη νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Τελικός σκοπός είναι η ταυτόχρονη σύζευξη της συναίνεσης και της συνεργασίας με την οικονομική αποτελεσματικότητα και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Εξυπακούεται, βεβαίως, ότι η προσέγγιση αυτής της συναίνεσης και της συνεργασίας προϋποθέτει τη δίκαιη διανομή όχι μόνο του κόστους της ανάπτυξης αλλά και των εξ αυτής ωφελειών.

Μια συναινετική και αποτελεσματική πολιτική, όμως, δεν εξαντλείται στην απλή δίκαια διανομή των ωφελειών της ανάπτυξης. Το ζητούμενο είναι η γενικότερη αναβάθμιση της θέσης της εργασίας στην παραγωγή και στην κοινωνία. Επιδίωξη είναι η ανάδειξη ενός νέου προτύπου ένταξης της μισθωτής εργασίας στην ελληνική κοινωνία».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 28, στοιχ. 5 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

9. «Επισημαίνεται ότι στο τομεακό αυτό πρόγραμμα ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ και μεγάλη παραγωγικότητα μπορεί να επιδιωχθεί και επιτευχθεί αλλά πεδίο δράσης ανάπτυξης διαδικασιών κοινωνικής συναίνεσης μπορεί να αναπτυχθεί. Εξάλλου, οι συνέπειες αυτές της αυξημένης παραγωγικότητας και της κοινωνικής συναίνεσης μπορούν να μεταφερθούν ευχερέστερα στο σύνολο της οικονομίας και της κοινωνίας, όταν έχει προηγηθεί η δημιουργία τους στον τομέα της μεταποίησης και των υπηρεσιών».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 20, στοιχ. 10 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ XVII

ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

1. Η Ο.Κ.Ε. αναφερόμενη στις προβλεπόμενες από το άρθρο 10 του Ν/Σ για την «Ενίσχυση Ιδιωτικών Επενδύσεων» διαδικασίες που οδηγούν στη θέσπιση ειδικών καθεστώτων ενίσχυσης περιφερειών ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων δεν αποδέχεται ως επαρκή την σχετική έκδοση Π.Δ/των έπειτα από εκπόνηση σχετικής μελέτης σκοπιμότητας αλλά «θεωρεί ότι αρμόδια για την κύρωση των προβλεπομένων αποφάσεων ένταξης (στη διαδικασία ενίσχυσης του αναπτυξιακού νόμου) πρέπει να είναι η Βουλή των Ελλήνων» (απαιτείται δηλαδή αντίστοιχος νόμος).

2. «Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι κύριες πολιτικές που πρέπει να υπηρετηθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι οι εξής: Η μέριμνα για την περιφερειακή ανάπτυξη τόσο των αστικών όσο και των αγροτικών περιοχών, μέσω της ανάδειξης και στήριξης πρωτοβουλιών των τοπικών κοινωνιών, ακόμη και σε διακρατικό επίπεδο και με προεξάρχοντα το ρόλο και την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 15-16, στοιχ. 5, εδ. Τέταρτο - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία).

3. «Σε σχέση με την συγκέντρωση των παρεμβάσεων... η Ο.Κ.Ε. εκτιμά ότι πρέπει να επιδιωχθεί η συγκέντρωση σε τομείς παρέμβασης που ευνοούν μια

ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσέγγιση για την περιφέρεια και την ύπαιθρο και η ενσωμάτωση της κοινοτικής περιφερειακής δράσης σε ένα μόνο πρόγραμμα ανά περιφέρεια και σε επαρκές εδαφικό επίπεδο».

(Γνώμη 26/Φεβρουάριος 1999, σελ. 19, στοιχ. 14 - Ατζέντα 2000-Διαρθρωτικά Ταμεία)

4. «Αλλαγές όσον αφορά στις μεταφορές, στις επικοινωνίες και στη γνώση. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η ανάπτυξη των περιοχών που αποτελούν εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με τη συμπλήρωση-ολοκλήρωση των διασυνδέσεων που αυτή τη στιγμή είτε απουσιάζουν παντελώς, είτε εμφανίζουν σημαντικές ελλείψεις, συνιστούν για την Ελλάδα δύο τομείς απόλυτης προτεραιότητας. Στα παραπάνω πρέπει να συνυπολογισθούν τόσο ο νησιωτικός όσο και ο ορεινός χαρακτήρας μεγάλου μέρους της ελληνικής επικράτειας που προκαλούν πρόσθετες δυσχέρειες ως προς τις εσωτερικές επικοινωνίες, τις μεταφορές αλλά και της προσπελασιμότητας στα κέντρα της γνώσης. Οι οποιεσδήποτε αλλαγές στους προαναφερόμενους τομείς θα πρέπει να λάβουν τις ιδιαίτερες αυτές του ελλαδικού χώρου σοβαρά, έτσι ώστε να αναδειχθούν οι παράγοντες αυτοί κατά τρόπο που θα προβάλλει την αναπτυξιακή δυναμική των ελληνικών περιφερειών».

(Γνώμη 19/Ιούλιος 1998, σελ.

14-15, στοιχ. 3 - Σχέδιο Ανάπτυξης Κοινοτικού Χώρου)

5. «Η προοπτική ολοκληρωμένων αναπτυξιακών επενδυτικών σχεδίων που εκτός από τη συμπληρωματικότητα των οικονομικών τομέων θα συνδυάζονται με κριτήρια περιφερειακής ανάπτυξης, προστασίας της αειφόρου ανάπτυξης και ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού, απαιτείται να στηριχθεί, ώστε κατά την αξιολόγηση και έγκριση των προγραμμάτων, θα χρησιμοποιείται και το κριτήριο της ολοκληρωμένης παρέμβασης. Έτσι θα δοθεί ισχυρό μήνυμα προς τους φορείς για ύπαρξη πολιτικής προτεραιότητας στην ολοκληρωμένη περιφερειακή ανάπτυξη, με βασικούς στόχους την οικονομική και κοινωνική συνοχή».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 14, στοιχ. 10-Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

6. «Η περιφερειακή ανάπτυξη, ειδικότερα στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές και κατά κανόνα όπου δραστηριοποιούνται μεσαίες ή μικρές επιχειρήσεις, απαιτεί την ενίσχυση σε στελέχη των περιφερειακών και τοπικών θεσμών και οργάνων άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής, καθώς και των δυνατοτήτων αξιολόγησης των αναγκών. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μεταποίηση-Υπηρεσίες (ΕΠΜ-Υ) πρέπει να μεριμνήσει γι' αυτήν την πλευρά της υποδομής, αφιερώνοντας πόρους στην ενίσχυση των Γραφείων της Βιομηχανικής Αλλαγής, σε νομαρχιακό επίπεδο και της στελέχωσης των περιφερειών στον τομέα αυτό, ενισχύοντας τα Γραφεία ή τα τμήματα βιομηχανικής πολιτικής».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 15, στοιχ. 15 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανά-

πτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

7. Η σημασία της χωροταξικής κατανομής των υποδομών. «Οι υποδομές θεωρούνται από το ΣΠΑ ως σημαντική διαρθρωτική παρέμβαση που σκοπεύει στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων που εμποδίζουν τις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος παραγωγής, να διευκολύνουν την εμπορική τους διείσδυση, να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους κ.α. Η Ο.Κ.Ε., όμως, θεωρεί αναγκαίο να επισημάνει ότι η χωροταξική κατανομή των υποδομών θα πρέπει να λειτουργεί συμπληρωματικά και με τα κριτήρια περιφερειακής ανάπτυξης και λειτουργίας των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ). Επίσης, κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε., πρέπει να συνεκτιμηθούν οι αιτίες της καθυστέρησης στην απορρόφηση των κονδυλίων του Β' ΚΠΣ για τις υποδομές και συνεπώς και των εκ της καθυστέρησης αυτής επιπτώσεων στην αξιοποίηση των υφισταμένων συγκριτικών πλεονεκτημάτων».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 17 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

8. «Κατά την συγκρότηση του Γ' ΚΠΣ-ΕΠΜ-Υ αναφέρεται ότι θα προωθηθούν ολοκληρωμένα επιχειρησιακά σχέδια με σκοπό την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την ενίσχυση των πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων στην περιφερειακή ανάπτυξη και στην οικονομία γενικότερα. Η πρακτική αυτή υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ, καθιστά απαραίτητο να δοθεί προτεραιότητα σε καθετοποιημένες επιχειρησιακές μονάδες ιδιωτικού και συνεταιρστικού νομικού καθεστώτος χρηματοδοτικών οργανισμών, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιχειρήσεων μεταφορών και συστημάτων logistics, στις εταιρείες παροχής υπηρε-

σιών και εφαρμοσμένης ευθύνης. Οι σχετικές ενέργειες και δράσεις των οποίων θα εντάσσονται στο πλαίσιο σαφών, συνολικών και συνεκτικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 20 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

9. «Η περιφερειακή διάσταση της ανάπτυξης είναι μια άλλη ουσιαστική παράμετρος της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η αντιμετώπιση των εκρηκτικών προβλημάτων της αποβιομηχάνισης και της διογκωμένης ανεργίας επιβάλλει τη συνεκτίμηση και της περιφερειακής διάστασης των αναγκαίων επενδυτικών επιλογών».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 28-29, στοιχ. 6 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

10. «Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρέπει να μας απασχολήσουν σοβαρώς τα κριτήρια χάραξης μια κλαδικής βιομηχανικής πολιτικής και η επεξεργασία κλαδικών και τομεακών στόχων για την οικονομία, με κριτήρια την γενική βελτίωση της παραγωγικότητας και την διεθνοποίηση της οικονομίας. Επιθυμητό είναι να κατευθυνθούν οι επενδύσεις σε κλάδους με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και σε περιοχές με εργατικό δυναμικό ικανό να στηρίξει την υψηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα. Επιθυμητό είναι, επίσης, να διαχυθούν στο μεγαλύτερο μέρος των επιχειρηματικών μονάδων οι μέθοδοι οργάνωσης και αξιοποίησης του έμψυχου δυναμικού».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 29, στοιχ. 9 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

ΕΝΟΤΗΤΑ XVIII

Ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

1. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ως ένα από τους 4 άξονες στους οποίους πρέπει να κινείται ένας αναπτυξιακός νόμος «την παροχή ενός πλαισίου ενίσχυσης των ΜΜΕ της χώρας προς την κατεύθυνση των συγκριτικά ανταγωνιστικών τρόπων παραγωγής».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 8 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

2. Η Ο.Κ.Ε. όμως, στην ίδια αυτή Γνώμη της (14/98) θεωρεί αναγκαίο τον προηγούμενο προσδιορισμό «της έννοιας των ΜΜΕ».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 8 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων).

3. «Σε ό,τι αφορά στις ΜΜΕ, η φιλοσοφία ενίσχυσης μέσω φορολογικών κινήτρων πάσχει, διότι δεν αποτελεί ένα ελκυστικό μέσο ενίσχυσης αυτών των επιχειρήσεων. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί πως τα κίνητρα επιχορηγήσεων για τις ΜΜΕ συνιστούν μια πολιτική κινήτρων που δίνει τη δυνατότητα αξιόπιστης προοπτικής αυτών των επιχειρήσεων».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 10 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων)

4. «Ως προς τους όρους εφαρμογής των ενισχύσεων που αφορούν στις ΜΜΕ, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί πως ο περιορισμός του ελάχιστου ύψους επένδυσης δεν είναι ο ενδεδειγμένος για την επιλεξιμότητα μιας επιχείρησης. Η δυνατότητα ένταξης μιας ε-

πένδυσης θα έπρεπε να εξετάζεται στη βάση του συνολικού επενδυτικού προγράμματος και σε ό,τι αφορά τη βιωσιμότητά του».

(Γνώμη 14/Φεβρουάριος 1998, σελ. 20 - Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων)

5. «Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει το γεγονός ότι στο παρόν σχέδιο ΣΠΑ (ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ) αναγνωρίζεται ο ρόλος των Μικρομεσαίων και μικρών επιχειρήσεων στο οικονομικό γίγνεσθαι, παράλληλα δε και η ανάγκη δημιουργίας πλαισίου για την στήριξή τους σε επίπεδο υποδομών και μηχανισμών αλλά και από πλευράς θεσμών και διαδικασιών»

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 12, στοιχ. 2 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

6. Συμμετοχή των ΜΜΕ στις παρεμβάσεις στον τομέα των υποδομών και των υποστηρικτικών δράσεων. «Στο υπό επεξεργασία ΣΠΑ γίνεται αναφορά ότι στις υποδομές θα προωθηθούν κυρίως μεγάλα έργα από άλλα ταμειακά προγράμματα του ΣΠΑ, ενώ το ΣΠΑ θα καλύψει ειδικές κατηγορίες υποδομών και θα έχουν την δυνατότητα ένταξής τους όλες οι επιχειρήσεις ή μεγάλες ομάδες επιχειρήσεων. Η Ο.Κ.Ε. κρίνει ότι θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην συμμετοχή των ΜΜΕ στις παρεμβάσεις στον τομέα των υποδομών και των υποστηρικτικών δράσεων, επειδή οι ΜΜΕ είναι επι-

χειρήσεις με μειωμένη δυνατότητα προώθησης αυτοδύναμων επενδύσεων στον τομέα των υποδομών που όμως είναι απαραίτητες για να επιτευχθεί η ένταξή της στο παραγωγικό και εμπορικό δίκτυο δράσης. Τέλος, κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε. οι υποδομές δεν πρέπει να λειτουργήσουν προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του δυϊσμού, της διαστρέβλωσης του ανταγωνισμού και της επιδείνωσης της οικονομικής σημασίας των ΜΜΕ».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 17 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες)

7. Επιχειρηματικά σχέδια και ΜΜΕ. «Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με την σχεδιαζόμενη συνέχιση της ενίσχυσης μέσα από το επόμενο ΕΠΜΥ, τόσο των επιχειρηματικών σχεδίων για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιλεγμένων επιχειρήσεων, όσο και των παρεμβάσεων για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας. Ειδικά σε ό,τι αφορά τα επιχειρηματικά σχέδια προτείνεται να προβλεφθούν τρεις κατηγορίες, που να καλύπτουν η μια εκάστη τις ανάγκες για ενίσχυση ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων μεγάλων επιχειρήσεων (250 άτομα και άνω), μεσαίων (50-250) και μικρών (μέχρι 50 άτομα), με ανάλογη πρόβλεψη για τους μέγιστους και ελάχιστους προβλεπόμενους προϋπολογισμούς ανά κατηγορία».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 18-19 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

8. «Μικρομεσαίες και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις. Δίνεται έμφαση στην ενίσχυση του ρόλου των ΜΜΕ οι οποίες διαθέτουν μεγαλύτερη ευελιξία και ικανότητα προσαρμογής. Η στήριξη της ανάπτυξης

τους όμως θα πρέπει να βασιστεί σε ολοκληρωμένη αναπτυξιακή προσέγγιση που θα εκμεταλλεύεται τα συγκριτικά πλεονεκτήματα περιφερειακά και τομεακά, ενώ θα εγκαθιστά σαφή σχέση μεταξύ της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς παραγωγής. Να επισημανθεί ότι η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων κρίνεται από την διαφοροποίησή τους η οποία αρχίζει από την παραγωγή της πρώτης ύλης, δηλαδή την βελτίωση της ποιότητας στον πρωτογενή τομέα και επεκτείνεται σε όλα τα ενδιάμεσα προϊόντα μέχρι την διάθεση του προϊόντος στην αγορά. Με τον τρόπο αυτό ενδυναμώνεται και η δικτύωση μεταξύ των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα με επιχειρήσεις του τριτογενούς και πρωτογενούς λειτουργώντας συμπληρωματικά. Επίσης, η ενίσχυση της εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης θα πρέπει να είναι ένας από τους βασικότερους στόχους των ΜΜΕ».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 19, στοιχ. Α3 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

9. Στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ «το πρόγραμμα για τις ΜΜΕ αντιμετώπισε σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίησή του, γεγονός που υποχρέωνε τις κεντρικές υπηρεσίες στην έκδοση νέων διατάξεων για τη διευκόλυνση επενδυτικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ... Το Β' ΚΠΣ εξέτασε και υλοποίησε την πολιτική ενίσχυσης (clusters) επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις διεθνείς τάσεις δημιουργίας ανταγωνιστικών συγκεντρώσεων επιχειρήσεων σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο. Η δραστηριότητα αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη και θα αξιολογείται ενώ ολοκληρώνεται. Είναι όμως αναγκαίο να προβλεφθεί από τώρα το σχέδιο του ΕΠ-

ΜΥ, η συνέχιση και διεύρυνση της πολιτικής αυτής που αποτελεί ουσιαστική διέξοδο για σημαντικό μέρος των ΜΜΕ της χώρας. Πρέπει, επίσης να επισημανθεί ότι η πολιτική είναι αναγκαία έτσι ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υποδομής που χρειάζονται οι ΜΜΕ για να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που θα προσφέρει το

ΕΠΜΥ, και να μην παρατηρούνται φαινόμενα συρρίκνωσης, όπως για παράδειγμα αυτό του ΕΟΜΜΕΧ».

(Γνώμη 30/Απρίλιος 1999, σελ. 20 - Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Μεταποίηση και Υπηρεσίες).

Στην Ολομέλεια της 30ης Αυγούστου 1999 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ανδρέας Κιντής
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Αναλυτής Νικόλαος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Σ.Ε.Β.

Μπαλωμένος Δημήτριος
Εκπρόσωπος Εθνικής Συνομοσπονδίας
Ελληνικού Εμπορίου
σε αναπλήρωση του
Δρακάτου Αλέξανδρου
Εκπρωσώπου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κανελλόπουλος Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Σαράκος Θεμιστοκλής
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Καψάλη Δημητρίου
Επίτιμου Προέδρου Ε.Σ.Ε.Ε.

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Κυριαζής Δημήτριος
πρώην Πρόεδρος Σ.Ε.Β.

Μαραζιώτης Άγγελος
Διευθυντής Γενικής Γραμματείας
Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών

Ρερρές Κυριάκος
Γενικός Διευθυντής
Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων
σε αναπλήρωση του
Μηναΐδη Βασιλείου
Β΄ Αντιπρόεδρου Δ.Σ. Π.Ο.Ξ.

Σκορίνης Νικόλαος
Α΄ Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Σουλτανάς Ευάγγελος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χαμπηλομάτης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.

Χασιώτης Νικόλαος
Εκπρόσωπος Ένωσης
Ελλήνων Εφοπλιστών

Β΄ ΟΜΑΔΑ

Παυλιδάκης Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπλήρωση του
Αβραμόπουλου Παναγιώτη
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αραζού Λεονάρδος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Βούτος Παναγιώτης
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Μητρόπουλος Ανδρέας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπλήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Δεληγιάνης Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κόλλιας Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Λαμιάς Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μανώλης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Μελισσάρης Νικόλαος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε.

Πολυζωγόπουλος Χρήστος
Πρόεδρος Γ.Σ.Ε.Ε.

Σκαρμούτσος Διονύσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Τσουκαλάς Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ΄ ΟΜΑΔΑ

Αλεξόπουλος Παναγιώτης
Πρόεδρος Οικονομικού
Επιμελητηρίου Ελλάδος

Φυλακτές Νέστορας
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
σε αναπλήρωση του
Βουμβουλάκη Μιχαήλ
Β΄ Αντιπρόεδρου
Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Γιατράκος Νικόλαος
Αναπληρωτής Δήμαρχος Αθηναίων

Γωνιωτάκης Γεώργιος
Β΄ Αντιπρόεδρος
Δ.Σ. Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε.

Καραγιάννης Δημήτριος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Ζαρκινός Βασίλειος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.
σε αναπλήρωση
του Καραμίχα Τζανέτου
Α΄ Αντιπρόεδρου
Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Κοιμήσης Απόστολος
Γενικός Γραμματέας Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

Λιόλιος Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ.
ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Μαγουλάς Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.Κ.Α.

Φάκας Χρήστος
Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Ε.Σ.Α.Σ.Ε.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της κας Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (01) 9249510-2, Fax: (01) 9249515, e-mail: iproke@otenet.gr